

Eesti Muuseumiühingu raport muuseumitöötajate palga kohta

Sisukord

Jooniste nimekiri	3
1. Sissejuhatus	4
2. Üldine muuseumistatistika	6
Vastanute jagunemine muuseumide omandivormide lõikes	6
Vastanute jagunemine ametikohtade lõikes	8
Vastanute tööstaaž muuseumis	9
Vastanute haridustase	9
Vastanute vanuseline jaotus	11
3. Muuseumitöötajate töötasu	12
Muuseumitöötaja töötasu suurus võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga	13
Muuseumitöötaja töötasu võrreldes riikliku keskmise palgatasemega	16
Kas muuseumitöötaja saab palgasummat läbi rääkida?	19
Millal muuseumitöötaja töötasu viimati tõusis?	19
Miks ei ole muuseumitöötaja töötasu tõusnud?	20
4. Statistika omandivormide lõikes	21
Riigi osalusega sihtasutused	21
Riigimuuseumid (riigiasutuste allasutused)	23
Avalik-õiguslikud muuseumid	26
Kohalike omavalitsuste muuseumid	27
Eramuuseumid	29
5. Kokkuvõtte ja järeldused	30
Lisa 1. Palgateemaline küsimustik	31

Jooniste nimekiri

Joonis1. Töötajate ja täistööajale taandatud töötajate arv muuseumides. Allikas: Statistikaamet.....	6
Joonis 2. Vastanute jagunemine muuseumide omandivormide lõikes.....	6
Joonis 3. Vastanute jaotus 2025. ja 2026. aastal.....	7
Joonis 4. Vastanute osakaal kõigist muuseumitöötajatest 2025. ja 2026. aastal. Jaotus muuseumide omandivormide lõikes.....	7
Joonis 5. Küsimus rollide arvu kohta muuseumis.....	8
Joonis 6. Kolme või enama rolliga vastanute jaotus muuseumide omandivormide lõikes.....	8
Joonis 7. Vastanute rollijaotus muuseumides.....	9
Joonis 8. Vastanute tööstaaž muuseumis.....	9
Joonis 9. Muuseumitöötajate haridustase.....	10
Joonis 11. Muuseumitöötajate vanuseline jaotus.....	11
Joonis 12. Vanuseline jaotus muuseumide omandivormide lõikes.....	11
Joonis 13. Töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga.....	13
Joonis 14. Muuseumitöötajate palgatase võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga. 2025. ja 2026. aasta võrdlus.....	13
Joonis 15. Kultuuritöötaja miinimumtasust madalama töötasuga muuseumitöötajate osakaalud omandivormide lõikes. Kahe aasta võrdlus.....	14
Joonis 16. Kultuuritöötaja miinimumtasust madalama töötasuga vastanute haridus.....	14
Joonis 17. Juhtimiskomponendiga muuseumitöötajate palgatase.....	15
Joonis 18. Riigi keskmine palk, mediaanpalk, kultuuritöötaja miinimumtasu ning tarbijahinnaindeksi muutus.....	16
Joonis 19. Riigiasutuste, riigi sihtasutuste ja avalik-õiguslike organisatsioonide hallatavate muuseumide töötajate palgataseme võrdlus. Statistikast on välja jäetud juhtide palk, mis on üldjuhul keskmiselt märgatavalt kõrgem.	17
Joonis 20. Kohalike omavalitsuste hallatavate muuseumide töötajate palgatase Statistikast on välja jäetud juhtide palk, keda omavalitsus kultuuritöötajana ei käsitle ning kelle tööülesanded on seotud vaid juhtimisega. Nende inimeste palgatase on üldjuhul mõnevõrra kõrgem.	18
Joonis 21. Kas töötasu on võimalik läbi rääkida?.....	19
Joonis 22. Millal muuseumitöötaja töötasu viimati tõusis?.....	19
Joonis 23. Mis põhjusel tänava töötasu tõusis?.....	20
Joonis 24. Töötasu pärast palgatõusu.....	20
Joonis 25. Põhjused, miks töötasu ei ole läbiräägitav.....	21
Joonis 26. Riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute tööstaaž.....	21
Joonis 27. Riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute haridustase.....	22
Joonis 28. Riigi sihtasutustes töötavate vastanute palgatase võrreldes kultuuritöötajate miinimumtasuga.....	22
Joonis 29. Riigi osalusega sihtasutustes töötavad vastanud, kes saavad kultuuritöötaja miinimumtasust madalamat tasu. Vastanute jaotus ametirollide järg.....	23
Joonis 30. Riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute vanuseline jaotus.....	23
Joonis 31. Riigimuuseumis töötavate vastanute tööstaaž.....	23
Joonis 32. Riigimuuseumis töötavate vastanute tööstaaž 2025. ja 2026. aastal.....	24
Joonis 33. Riigimuuseumis töötavate vastanute haridustase 2025. ja 2026. aastal.....	24
Joonis 34. Riigimuuseumis töötavate vastanute töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga.....	25
Joonis 35. Riigiasutuses töötavate vastanute ametirollid, kelle töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasust madalam.....	25
Joonis 36. Riigimuuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus.....	25
Joonis 37. Avaliku-õigusliku organisatsiooni hallatavas muuseumis vastanute tööstaaž.....	26
Joonis 38. Avalik-õiguslikus muuseumis töötavate vastanute haridustase.....	26
Joonis 39. Avalik-õiguslikus muuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus.....	26
Joonis 40. Avalik-õiguslikus muuseumis töötavate vastanute töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga.....	27
Joonis 41. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute tööstaaž.....	27
Joonis 42. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute haridustase 2025. ja 2026. aastal.....	28
Joonis 43. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus.....	28
Joonis 44. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga.....	28
Joonis 45. Eramuuseumis töötavate vastanute tööstaaž.....	29
Joonis 46. Eramuuseumis töötavate vastanute haridustase.....	29
Joonis 47. Eramuuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus.....	29
Joonis 48. Eramuuseumis töötavate vastanute palgatase.....	30

1. Sissejuhatus

Uuringu viisime läbi perioodil 26.01.2026 kuni 23.02.2026. Uuring on jätkuks möödunud aastal valminud uuringule „Eesti Muuseumiühingu raport muuseumitöötajate palga ja tööõnne kohta“. Tänavu keskendusime siiski vaid muuseumitöötajate palgale.

Küsimustiku eesmärk oli tänavu välja selgitada:

- a. kui paljude muuseumitöötajate palgatase on kõrgem/võrdne/madalam kui kõrgharidusega kultuuritöötaja miinimum;
- b. kas ja millisel määral on muuseumitöötajal võimalik oma palgatingimusi läbi rääkida;
- c. millal muuseumitöötajate palk viimati tõusis ning kui paljudes kohalikes omavalitsustes jt asutustes on käesoleval aastal palgatõusu kavatsus;
- d. milline on muuseumitöötajate palgatase eri omandivormiga muuseumides;

Ühing levitas küsimustikku muuseumide teabelistis ning teistes muuseumiühingu hallatavates infolistides: hariduslistis, koguhoidjate listis, muuseumipoe pidajate listis ja personalitöötajate listis. Küsimustiku kaas- kirjas palusime kirjasajatel seda oma kolleegide seas edasi levitada.

Küsimustikule vastas 394 muuseumitöötajat.

Küsimustik oli anonüümne ning selles olid kombineeritud valikvastused ning vabavastustega küsimused, et ühest küljest koondada statistiliselt mõõdetavaid andmeid ning teisest küljest paremini mõista muuseumitöötajate muresid. Vabalt kirjeldatud andmed kodeeriti ja grupeeriti tähenduste ja märksõnade abil, et mõista ja kirjeldada muuseumimaastikul esinevaid töötasu- ja tööõnneteemalisi mõtteid, väljakutseid ja murekohti. Kätsi kodeerimise kõrval kasutati suuremate mustrite tuvastamiseks võrdlevalt ka tehisaru.

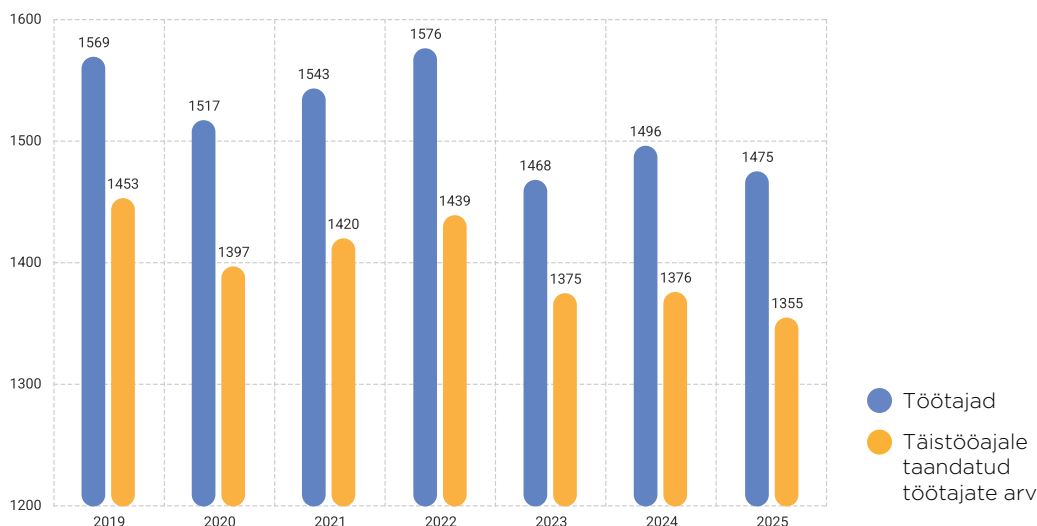
Võrdluseks on kõrvale toodud Statistikaameti üldine statistika muuseumivaldkonna kohta ning teabenõuetega kogutud koondandmed muuseumitöötajate palgataseme kohta riigile kuuluvates ja kohalike omavalitsuste muuseumides.

2. Üldine muuseumistatistika

Statistikaameti andmetel oli 2025. aasta seisuga Eestis 99 muuseumi 161 külastuskohaga, sh 63 riigile kuuluvat muuseumi, 11 avalik-õiguslikule juriidilisele isikule kuuluvat muuseumi, 67 kohalikule omavalitsusele kuuluvat muuseumi ja 20 eramuuseumi.

Neis muuseumides töötas 2025. aastal Statistikaameti andmetel 1475 muuseumitöötajat (täistööajale taandatuna 1355 muuseumitöötajat). Võrreldes 2024. aastaga on 2025. aastal mõnevõrra vähenenud nii muuseumitöötajate koguarv kui ka täistööajale taandatud muuseumitöötajate arv.

Alloleval joonisel näed töötajate arvu muutust ajaperioodil 2019–2025:

Joonis1. Töötajate ja täistööajale taandatud töötajate arv muuseumides. Allikas: Statistikaamet

Tänavu vastas muuseumitöötajate palgaküsimustikule 394 inimest. Seega vastas küsimustikule ligi 27% Eesti muuseumide töötajatest. Võrdluseks: 2025. aastal vastas küsimustikule 23% muuseumitöötajatest.

Vastanute jagunemine muuseumide omandivormide lõikes

Küsimustikule vastanud 394 inimese töökohad jagunesid järgmiselt:

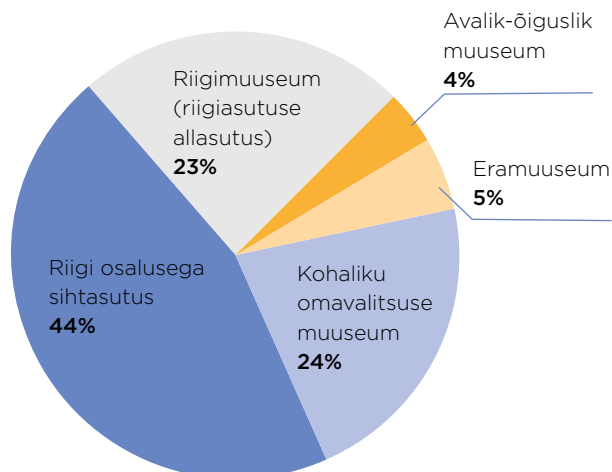
17 vastanut – avalik-õigusliku asutuse hallatavas muuseumis

21 vastanut – eramuuseumis

94 vastanut – kohaliku omavalitsuse muuseumis

172 vastanut – riigi osalusega sihtasutuses

90 vastanut – riigimuuseumis (riigiasutuse allasutuses)

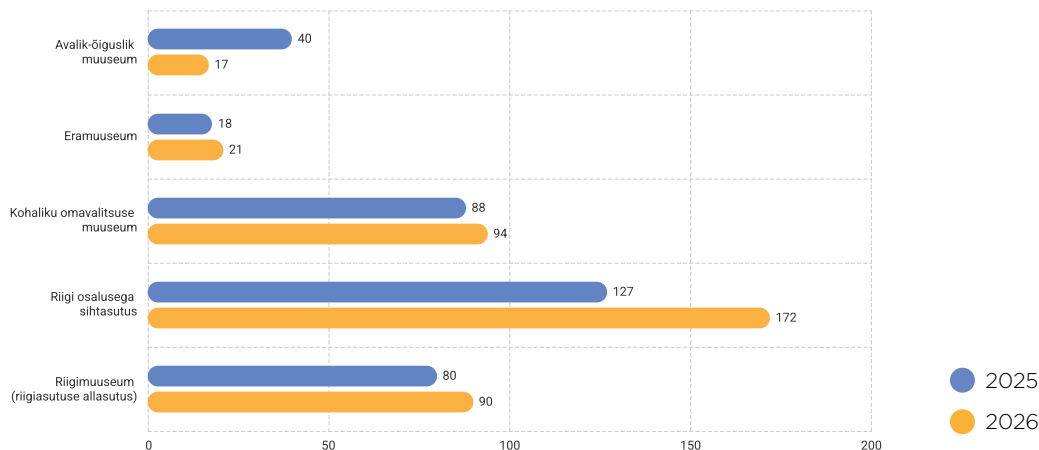

Joonis 2. Vastanute jagunemine muuseumide omandivormide lõikes

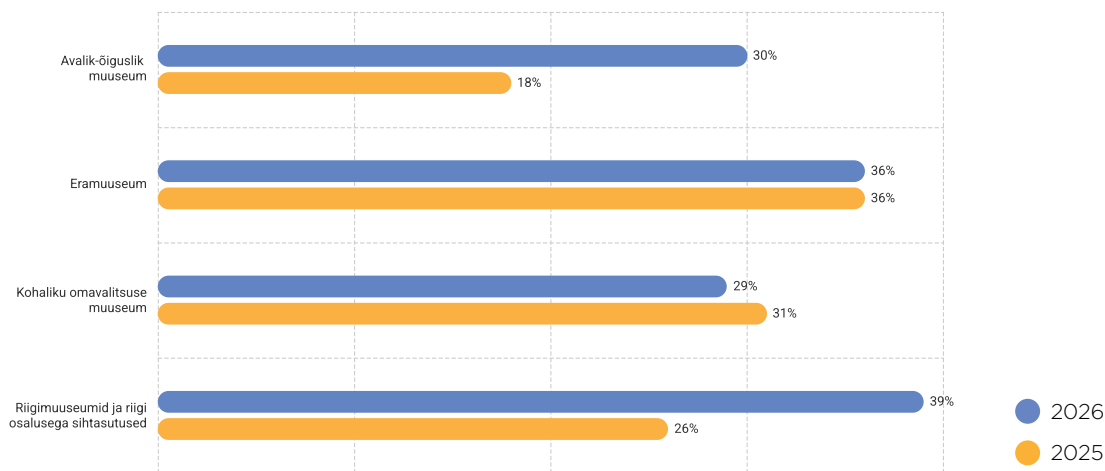
Statistika järgi töötab riigi muuseumides (riigi asutatud sihtasutused ja riigimuuseumid) kokku 1016 muuseumitöötajat, avalik-õiguslike asutuste hallatavates muuseumides 96 muuseumitöötajat, kohalike omavalitsuste haldusalas 305 muuseumitöötajat ning eramuuseumides 58 muuseumitöötajat.

Seega vastas küsimustikule ligi 26% riigi asutatud sihtasutuste ja riigimuuseumide töötajatest, ligi 18% avalik-õiguslikes organisatsioonides töötavatest inimestest, ligi 31% kohalike omavalitsuste haldusalas tegutsevate muuseumide töötajatest ning 36% eramuuseumide töötajatest. Kahanes avalik-õiguslike organisatsioonide muuseumides töötavate vastanute osakaal, mistõttu tuleks avalik-õiguslike organisatsioonide andmestikku vaadelda tänavu mõningase reservatsiooniga.

Allolevalt jooniselt on näha, et kõige enam on kasvanud vastajate arv riigi osalusega sihtasutuste arvelt. Kahjuks puudub Statistikaametil info, kas töötajate arvu kasv on tulnud valdavalt riigi sihtasutuste arvelt, sest riigimuuseumide ja riigi sihtasutuste töötajaid riiklikus statistikas eristatuna ei kajastu.

Joonis 3. Vastanute jaotus 2025. ja 2026. aastal

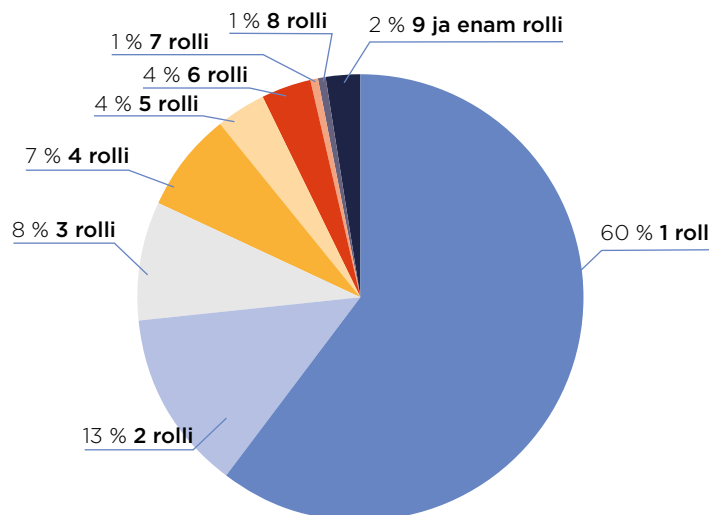
Joonis 4. Vastanute osakaal kõigist muuseumitöötajatest 2025. ja 2026. aastal. Jaotus muuseumide omandivormide lõikes

Nagu öeldud, kasvas tänavu vastanute seas riigimuuseumide töötajate osakaal ning vähenes avalik-õiguslikes organisatsioonides töötavate inimeste arv. Seetõttu tuleks kahe aasta vahelisi võrdlusi tõlgendada pisut ettevaatlikult. Nii mõnedki muutused võivad olla seotud vastajate struktuuri muutumisega omandivormide lõikes. Ometigi on koguvalim päris suur ja üldpilt usaldusväärne. Samuti kinnitavad mitmed vastused juba möödunud aasta raportis määratletud trende, väljakutseid ja murekohti.

Vastanute jagunemine ametikohtade lõikes

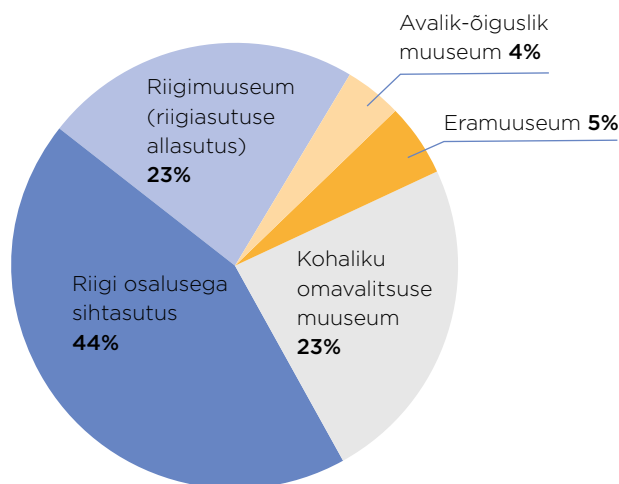
Küsisime ka tänanu vastanute tööalaste rollide kohta muuseumis. Valikus olid: näitused, kogud, haridus, turundus, ürituste korraldus, haldus, muuseumipood ja/või külastajate teenindamine (uus, see roll ei olnud möödunud aastal eraldi välja toodud), muud tugiteenused ja juhtimine. Samuti oli võimalik vastusevariandi „muu“ all oma rolli täpsustada, kui ülaltoodud valik ei olnud piisav.

Juba eelmisest aastast oli meil kogemus, et muuseumitöötajate rollikombinatsioonid on väga eripalgelised. Tänavu nimetas 60% vastanutest (eelmise aastal 50%), et neil on üks ametialane roll. 26% (eelmisel aastal 29%) vastanutel on kolm ja enam ametialast rolli. Oleme endiselt mures, et palju erinevaid rolle võib kaasa tuua suure töökoormuse, killustumise või suisa ülekoormuse.

Joonis 5. Küsimus rollide arvu kohta muuseumis

Uurisime lähemalt ka seda, kus töötavad vastanud, kellel on kolm või enam ametialast rolli ning seeläbi suurim oht killustumiseks.

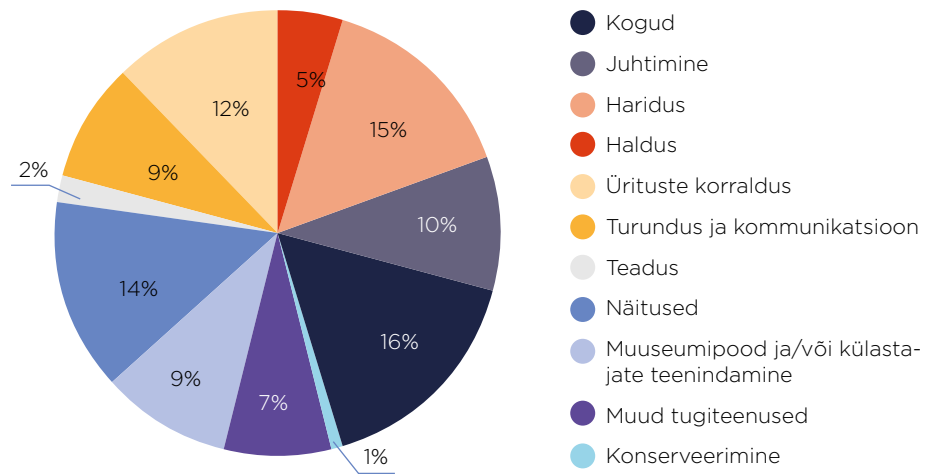

Joonis 6. Kolme või enama rolliga vastanute jaotus muuseumide omandivormide lõikes

Sarnaselt eelmise aastaga on kõige enam killustunud rollidega töötajaid riigi osalusega sihtasutustes (44% vastanutest vs. 38% 2025. aastal vastanutest). Samas meenutagem, et tänavu kasvas vastanute seas enim riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute osakaal, mistõttu ei saa ilmtingimata väita, et riigi osalusega sihtasutustes on töökorraldus aasta jooksul suurel määral muutunud.

Sarnaselt eelmise aastaga rühmitasime rollid ning grupeerisime need tüüpide järgi, et näidata, kui mitmekesised on muuseumitöötajate rollid.

10% vastanutest täidab muuseumis ühtlasi ka juhtimisfunktsiooni (79 vastanut), 15% on seotud haridustööga (120 vastanut), 12% ürituste korraldusega (99 vastanut), kogudega 16% (sh kogude säilitamine ja kirjeldamine, 133 vastanut), näitustega 14% (115 vastanut), turunduse- ja kommunikatsiooniga 9% (72 vastanut), aga näiteks teadusega tegeleb 2% vastanutest. Tänavu tõime eraldi rollina välja muuseumipoe ja/või külastajate teenindamine; seda rolli kannab 9% vastanutest (78 vastanut). Haldus 5% ja muud tugiteenused 8%.

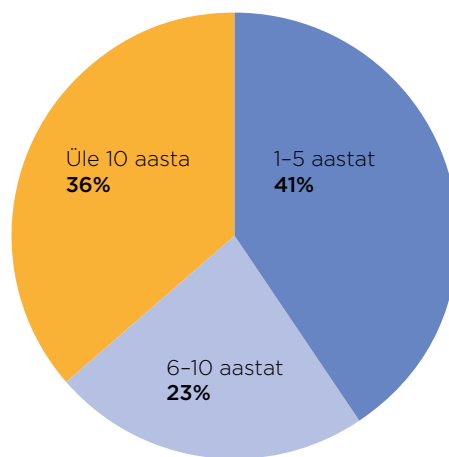
Joonis 7. Vastanute rollijaotus muuseumides

Võrreldes 2025. aastaga on 2026. aasta rollijaotus detailsem ning toob nähtavamalt esile küllastajate teenindamise ja muuseumipoega seotud töö. Rollijaotus on kahe aasta võrdluses üsna sarnane. Enamik funktsioone muutus vaid 1–3 protsendipunkti võrra, mis ei ole tõenäoliselt statistiliselt olulised muutused. Veidi vähenes kogude ja näitustega seotud töö osakaal. Nimelt kogudega seotud töötajate osakaal langes 18%-lt 16%-le ja näitustega seotud rollide osakaal 17%-lt 14%-le. Mõnevõrra suurenes haridustööga seotud töötajate osakaal (14%-lt 15%-le) ning kasvas ka turunduse ja kommunikatsiooni rollide osakaal (8%-lt 9%-le). Muutused on siiski väikesed. Juhtimisfunktsiooni täitvate töötajate osakaal jäi sisuliselt samaks (8% -> 10%). Teadusega seotud töö osakaal püsis mõlemal aastal väga madalal tasemel (mõlemal aastal 2%).

Üldjoontes näib, et muuseumitöötajate rollijaotus jäi võrreldes möödunud aastaga stabiilseks.

Vastanute tööstaaž muuseumis

Muuseumides töötatakse tihtipeale pikaajaliselt. Küsimustikuga kogutud vastuste põhjal selgus, et veidi üle 10 aasta töötanute osakaal oli 36%, mis on 4 protsendipunkti madalam kui 2025. aastal. Statistiliselt ei ole erinevus siiski oluline ning võib tuleneda ka vastajate struktuuri erinevusest.

Joonis 8. Vastanute tööstaaž muuseumis

Vastanute haridustase

Möödunud aasta uuring tõi välja, et kõrgharidusega muuseumitöötajaid oli vastanute seas 92%. Võrreldes 2025. aastaga on kõrgharidusega vastanute osakaal viis protsendipunkti madalam, s.o 87%. Selline erinevus võib viidata muutusele vastajate hariduslikus profiilis, sest arvestada tuleb küsitluse vabatahtlikku iseloomu. Samuti on võimalik, et palgasurve vms põhjustel ongi muuseumitöötajate hariduslik profiil mitmekesisem. Kõrgharidusega muuseumitöötajate osakaalu muutusi saame jälgida juba järgmistes uuringutes.

Täpsemalt jagunes vastanute haridustase nii:

Doktor (või sellega võrdustatud haridus) **10**

Doktorant **1**

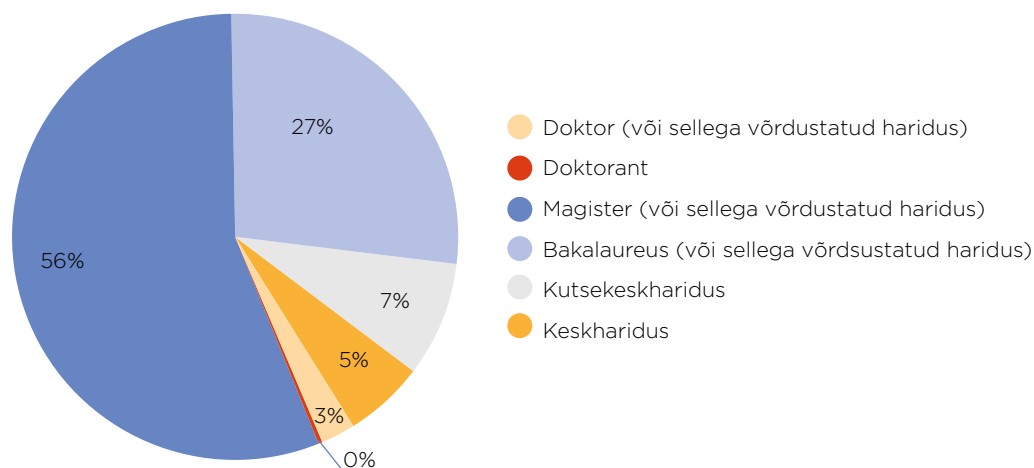
Magister (või sellega võrdustatud haridus) **220**, sh 2 teadusmagistrit

Bakalaureus (või sellega võrdsustatud haridus) **108**

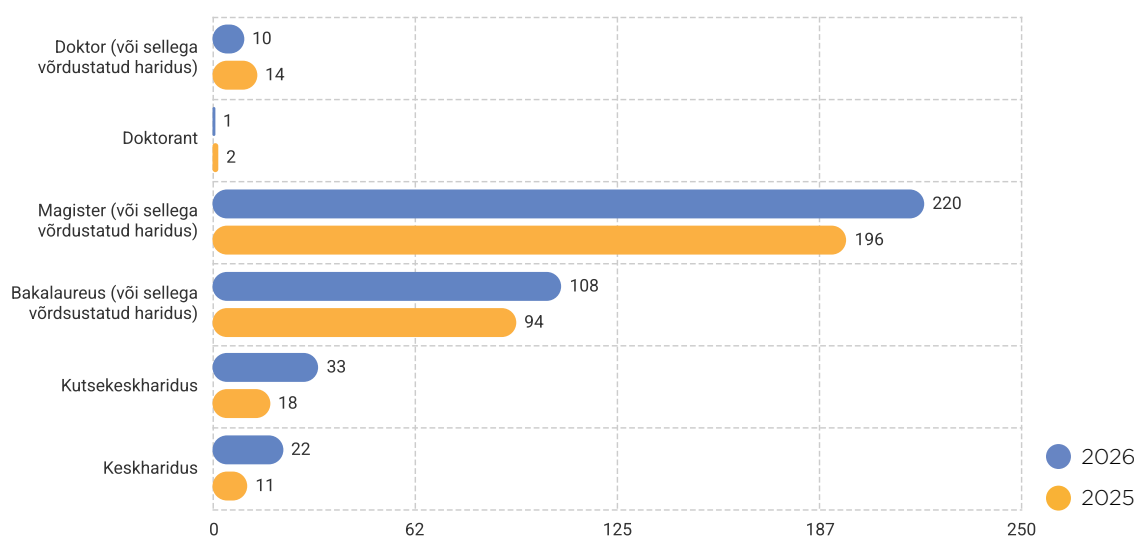
Kutsekeskharidus **33**

Keskharidus **22**, sh nende seas üks mikrokraadi lõpetaja

Viiel keskharidusega vastanul on parajasti ülikoolis õpingud pooleli.

Joonis 9. Muuseumitöötajate haridustase

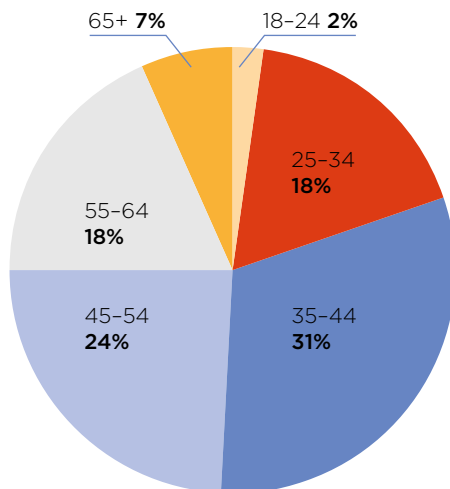
Joonis 10. 2025. ja 2026. aastal vastanute haridustaseme võrdlus

Meie andmestik ei näita, et haridustase mõjutaks olulisel määral muuseumitöötaja töötasu või rahulolu töötasuga. Arvestades muuseumi spetsiifilist töökeskkonda ning asjaolu, et just kogemused, teadmised, oskused ja lai silmaring loovad uusi teadmisi, sisukaid näitusi, haridusprogramme jms, tasuks vastanute hinnagul tulevikus muuseumitöötajate (vähemalt teatud ametirollides) palgad tulevikus haridustasemega siduda.

Vastanute vanuseline jaotus

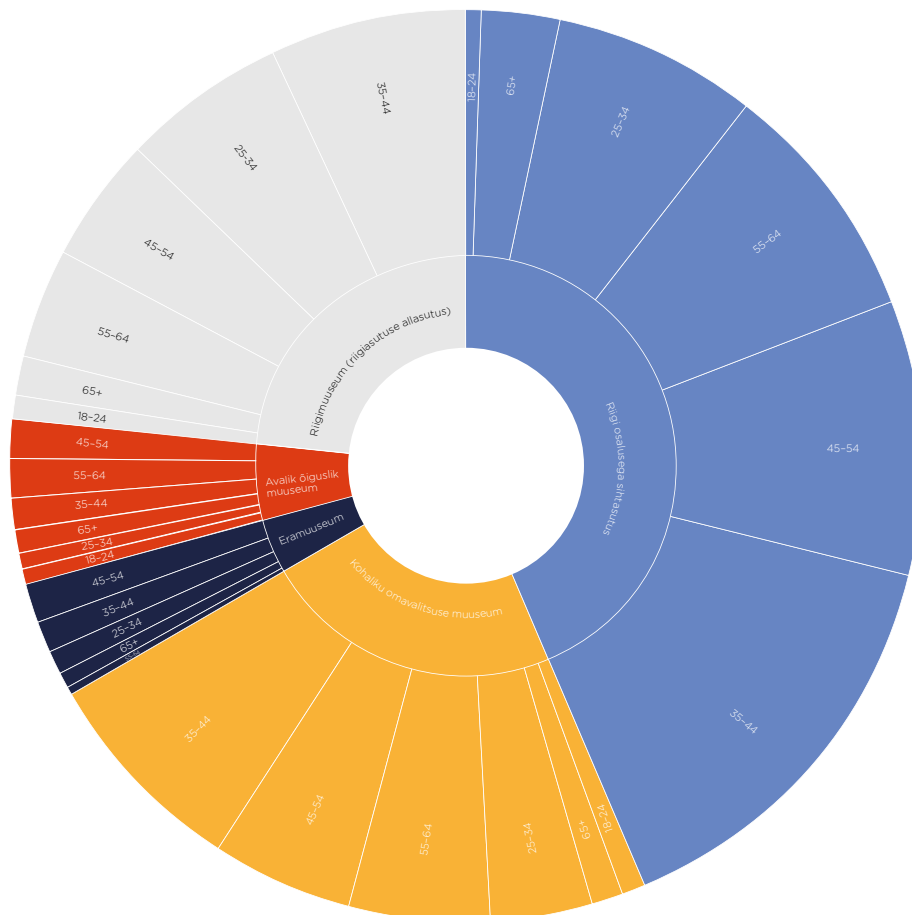
Eestis puudub üleüldine statistika muuseumitöötajate vanuselise jaotuse kohta. Seetõttu lisasime selle küsimuse uuringusse, et teada saada, kuivõrd on õigustatud mure muuseumitöötajate järelkasvu pärast.

Vastustest selgus, et 18-24-aastaseid noori on vastanute seas 2% (ühiksa vastanut) ning 25-34-aastaseid 18% (ehk 69 vastanut). Kõige rohkem on muuseumitöötajaid vanuses 35-44 (31% vastanutest ehk 123 inimest). Vanuses 45-54 oli 24% vastanutest ja vanuses 55-64 18% vastanutest (ehk 72 inimest). Üle 65-aastaseid oli 7% ehk 26 vastanut.

Joonis 11. Muuseumitöötajate vanuseline jaotus

Torkab silma, et riigi osalusega sihtasutustes ja riigimuseumides on vanuseline jaotus mõnevõrra tasa-kaalustatum. Kohalike omavalitsuste muuseumides on enam keskealisi ja vanemaid töötajaid, eramuuseumides on suurem vanemate vanuserühmade osakaal. See võib viidata erinevustele järelkasvu ja töötajate hoidmise võimekusele erineva omandivormiga muuseumides.

Joonis 12. Vanuseline jaotus muuseumide omandivormide lõikes

Kuni 34-aastaseid töötab muuseumivaldkonnas küsimustiku järgi ca 20%. Ei ole olemas üht õiget protsenti, mis kõigis ametivaldkondades järelkasvu automaatselt tagaks. Kui inimesed sisenevad valdkonda peamiselt 20ndates ja töötavad valdkonnas pensionieani, kujuneb aja jooksul välja stabiilne vanusejaotus ning vanuserühmade osakaalud muutuvad ajas vähe. Sellisel juhul peaks olema alla 35-aastaste osakaal ligikaudu 20-30% kogu töötajaskonnast¹, sest karjääri alguses on valdkonnast lahkumine sageli suurem.

Altpoolt nähtub, et muuseumitöötaja pigem püsib muuseumivaldkonnas tööl pikka aega. Muudes valdkondades üle maailma on siiski keskmine töökohtal püsimise kestus aja jooksul langenud ning inimeste tööelud on hüplikumad.²

Pensioniea silmas pidamine ei ole siiski kõige parem prognoos selle kohta, millal inimesed tegelikult tööturult lahkuvad³. Viidatud raportis on prognoositud, et OECD riikides tõuseb keskmine tavapärane pensioniiga 2024. aastal pensionile jäävate meeste ja naiste puhul vastavalt 64,7 ja 63,9 eluaastalt 66,4 ja 65,9 eluaastani nende jaoks, kes alustavad oma karjääri 2024. aastal. Teadaolevalt suureneb tavapärane pensioniiga enam kui pooltes OECD riikides. Tulevane tavapärane pensioniiga jääb OECD hinnangul Eestis 70 või enama aastani (sarnaselt Taani, Itaalia, Madalmaade ja Rootsi).

Suur üle 55-aastaste osakaal muuseumitöötajate seas viitab sellele, et Eesti muuseumisektor ei ole kiirelt ja kriitiliselt vananev. Pigem näeb Eesti muuseumivaldkonna vanusejaotus välja pigem mõõdukalt riskantne. Riskikohaks võib olla suur teadmusrisk üle 65-aastaste töötajate puhul, kellel võivad olla spetsiifilised kogude, konserveerimise vms majasiseste protsesside teadmised. On igati hea, kui nende tööelu ei lõppe automaatselt pensioniea saabumisega, kuid selliste tippspetsialistide lahkumine võib tulla ootamatult (nt tervis). See teeb järelkasvu juhtimise ja planeerimise keerukaks.

Põhjalikumate järelduste tegemine käesoleva küsimustiku andmete järgi ei ole siiski võimalik. Näiteks ei vasta uuring küsimustele, kui paljud noored püsivad tööl enam kui kaks aastat. Küsimustiku koguhulgast on alla 35-aastaste noorte osakaal arvuliselt üpris väike ning seetõttu võimalik statistiline viga suur. 18% nendest on märkinud, et nad töötavad muuseumis juba 6-10 aastat, teistel jääb staaž 1-5 aasta vahele.

Seetõttu võiks täpsemalt uurida, kas alla 35-aastased muuseumitöötajad on kahe aasta pärast endiselt tööl muuseumivaldkonnas. Samuti puudub põhjalikum ülevaade, kui palju tuleb muuseumidesse üle Eesti kokku uusi töötajaid ja kui paljud lahkuvad muuseumivaldkonnast.

Küsimustik viitab siiski selgelt sellele, et noorte kutsumise ja meelitamisega valdkonda kõrghariduse, läbimõeldud praktika, karjääriprogrammide kaudu on väga oluline, sest noorte osakaal kõikide muuseumitöötajate seas ei ole ka täna ülemäära suur.

3. Muuseumitöötajate töötasu

Möödunud aasta septembris saavutati riigieelarve läbirääkimistel kokkulepe, et riigilt palka saavate kultuuri- ja spordiasutuste töötajate palgatõusuks eraldatakse 9 miljonit eurot. See võimaldas kultuuriministeeriumi haldusala tõsta kultuuritöötaja miinimumtasu 7,5% ehk 1600 eurolt 1720 euron. Lisaks tõusis Kultuuriministeeriumi haldusala palgafond ligi 7%, et asutuste juhid saaksid tõsta teiste töötajate, sh tugipersonali palku. Palgafondi lisaraha jagunes haldusala asutuste vahel siiski väga erinevalt. Riigiasutuste allasutustes jõudis palgatõus otse eelarvesse, sihtasutusteni jõudis palgaraha läbi tegevustoetuse voo, mis tähendas, et palgafondi lisaraha jõudis muuseumidesse sõltuvalt voo muudest (palgaga mitteseotud) tingimustest. See asjaolu on põhjustanud valdkonnas omajagu pahameelt.

Juba 2025. aasta sügisel tekkis mure, et kuna muuseumidel on erinevad omanikud, ei jõua palgatõus kõikide kõrgharidusega kultuuritöötajateni. Nii ei tõusnud sellise uudise valguses automaatselt kohalike omavalitsuste, avalik-õiguslike ja eramuuseumide töötajate palgad. Samuti ei ole lõpuni kindel, kas teistesse haldusalatesse planeeritud kultuuritöötajate palgatõus jõudis kultuuritöötajateni.

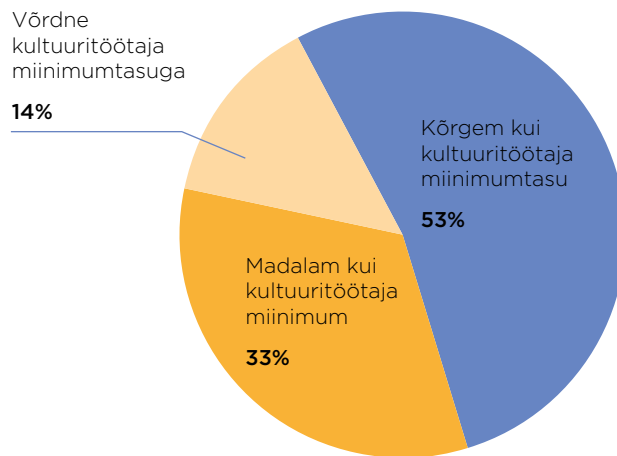
1 Vaata näiteks <https://www.ernestoamaral.com/docs/soci633-25spring/Lecture10.pdf> või <https://pensionresearchcouncil.wharton.upenn.edu/wp-content/uploads/2015/09/0-8122-3196-1-4.pdf>

2 Vaata näiteks OECD 2023 Ageing and Employment Policies https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/01/retaining-talent-at-all-ages_eca35694

3 Vaata näiteks OECD 2025. Pensions at a glance https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/11/pensions-at-a-glance-2025_76510fe4/e40274c1-en.pdf

Muuseumitöötaja töötasu suurus võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga

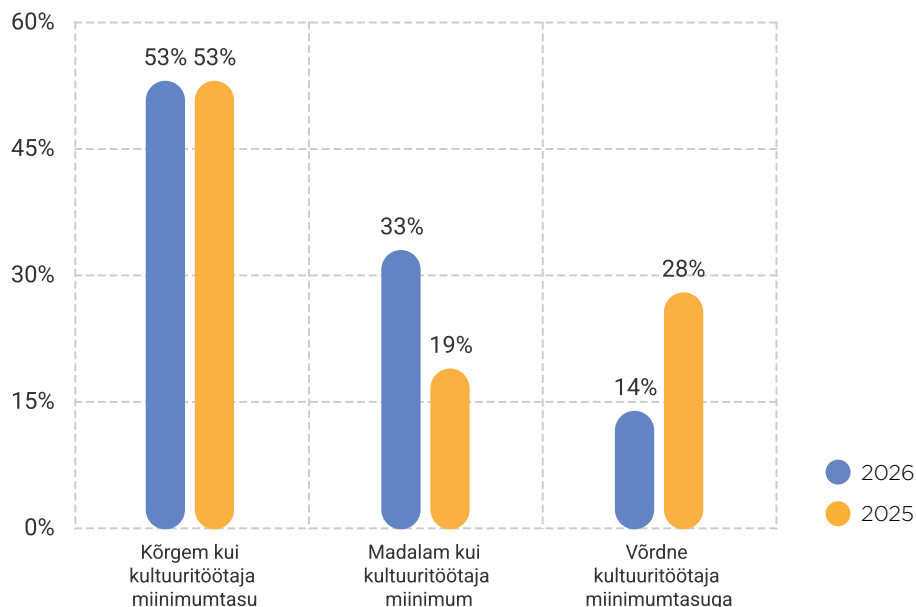
Nagu eelmisel aastal, küsisime ka tänavu, kas vastanu töötasu on kõrgem, madalam või võrdne kultuuritöötaja miinimumtasuga (ehk 1720 euroga bruto, mullu 1600 eurot bruto). Nii mullu kui tänavu vastas 53% vastanutest, et nende tasu on kultuuritöötaja miinimumtasust (mõnevõrra) kõrgem. 14% vastanute töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasuga võrdne ning 33% töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasust madalam.

Joonis 13. Töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga

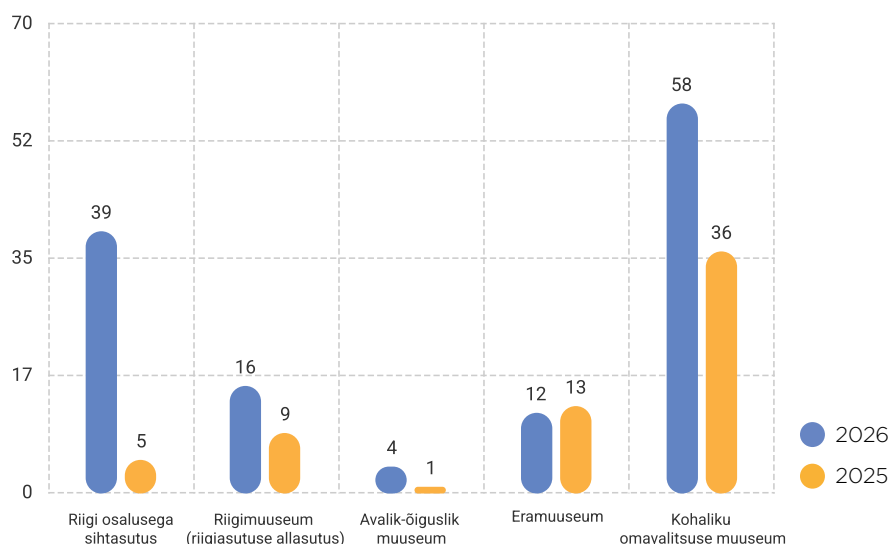
Kõrvutasime neid andmeid möödunud aasta vastustega ning näeme, et järsult on kasvanud nende töötajate osakaal, kelle töötasu on kultuuritöötajate miinimumtasust madalam (33% 2026. aastal vs. 19% 2025. aastal). Langenud on ka nende muuseumitöötajate osakaal, kelle töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasuga võrdne. Ning nagu ülalpool viidatud, ei ole kasvanud nende töötajate osakaal, kelle töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasust kõrgem.

Andmed viitavad selgesti palgaerinevuste suurenemisele omandivormide vahel. Kui riigi osalusega muuseumides aitas kultuuritöötaja miinimumtasu tõus tõsta töötasusid üle miinimumläve, siis kohalike omavalitsuste ja avalik-õiguslike organisatsioonide hallatavates muuseumides ning eramuuseumides ei ole palgakasv toimunud samas tempos või toimub hilinemisega.

Joonis 14. Muuseumitöötajate palgatase võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga. 2025. ja 2026. aasta võrdlus

Uurisime ka tänavu, kuidas jaotuvad kultuuritöötaja miinimumtasust madalama tasuga muuseumitöötajate töökohad muuseumide omandivormide lõikes. Näed tulemusi jooniselt 15.

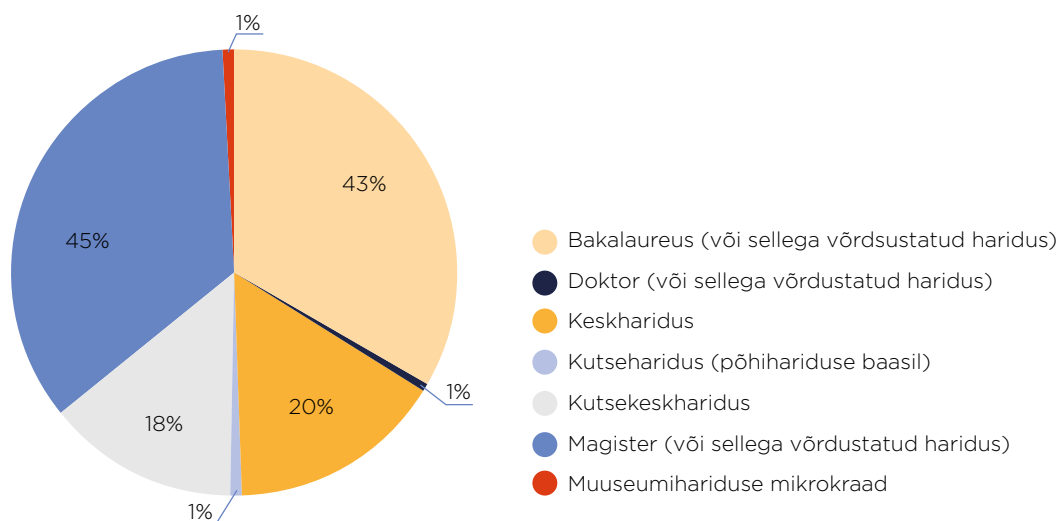

Joonis 15. Kultuuritöötaja miinimumtasust madalama töötasuga muuseumitöötajate osakaalud omandivormide lõikes. Kahe aasta võrdlus

Kui 2025. aastal oli üle poole alla kultuuritöötaja miinimumtaseme töötasu teenivad vastajad koondunud peamiselt kohalike omavalitsuste muuseumidesse, siis 2026. aastal muutus alla miinimumi teenijate jaotus omandivormide lõikes hajusamaks. Kohalike omavalitsuste muuseumid moodustavad jätkuvalt suurima osa alla miinimumi teenijatest, kuid kasvas ka riigi osalusega sihtasutuste töötajate osakaal selles grupis.

Uurisime ka kultuuritöötajate miinimumtasust madalama töötasuga muuseumitöötajate rollijaotust. See toob välja väga kirju pildi, millest statistilisi mustreid välja tuua ei olnud võimalik. Torkab silma, et kohalike omavalitsuste haldusalas tegutsevates muuseumides saab see grupp tõenäolisemalt hariduse ja teenidusega seotud ülesandeid. Riigimuseumides ja riigi asutatud sihtasutustes torkab selles valimis enam välja töö kogudega. Eramuseumides leidub selles grupis enam juhtimispositsioonil inimesi ja inimesi, kes teevad kõike: muuseumides puudub püsirahastus ja/või omatulud ei võimalda miinimumtasu, veel vähem sellest kõrgemat palka maksta. On tüüpiline, et eramuseumi juht on eestvedaja, kes tegutseb vabatahtlikuna suurest entusiasmist ja missioonitundest.

Uurisime ka, kas palgatase sõltub haridustasemest. Viis keskharidusega vastanut on märkinud, et kõrgharidus on parajasti omandamisel. Üks vastanu on siiski välja toonud, et kõrghariduse omandamine teatud rollides palgataset kindlasti ei mõjuta (näiteks klienditeenindaja või külustusjuht). Sellisel juhul võiks noort inimest hoida tööl teadlik karjääriplaneerimine: talle võiks olla arusaadav, kuidas muuseumis uutesse rollidesse kasvada ning kuidas seeläbi kasvaks nii vastutus kui palgatase.

Joonis 16. Kultuuritöötaja miinimumtasust madalama töötasuga vastanute haridus

Üks kohaliku omavalitsuse haldusallas töötav muuseumitöötaja on vaba kommentaari real kirjutanud, et palka ei tõstetud ka peale kvalifikatsiooni taseme tõusu. Selles asutuses, nagu paljudes teistes Eesti muuseumides, ei rakendata palga diferentseerimise poliitikat. Üks eramuuseumitöötaja nendib, et rahastus on vähenenud, omatulud on vähenenud ning seetõttu ei ole võimalik kellelgi palka tõsta. Seesama vastanu nendib, et juhina ei saa ta ka ise oma palka tõsta, sest raha lihtsalt ei ole. Üks vastanu nendib, et tal on oma töötasu suurust piinlik teistele muuseumitöötajatele öelda. Samuti puudub palgatõusu perspektiiv, sest omavalitsus on teada andnud, et tänavu palk kindlasti ei tõuse. Selle vastanu näitel tähendaks töötasu kasvatamine muuseumivaldkonnast lahkumist, sest järgmine lähim valdkonnaga seotud muuseum asub 60 km kaugusel.

Mitmed vastanud on kirjeldanud, et hoolimata sellest, et palgatase jääb kultuuritöötaja miinimumist madalamaks, palk tänavu siiski tõusis (seda kinnitavad ka kohalike omavalitsustelt teabenõuetega kogutud andmed). Samas on palgatõus vastanute hinnangul pigem väga väike ning tööülesannete ja vastutusega tasakaalus ei ole.

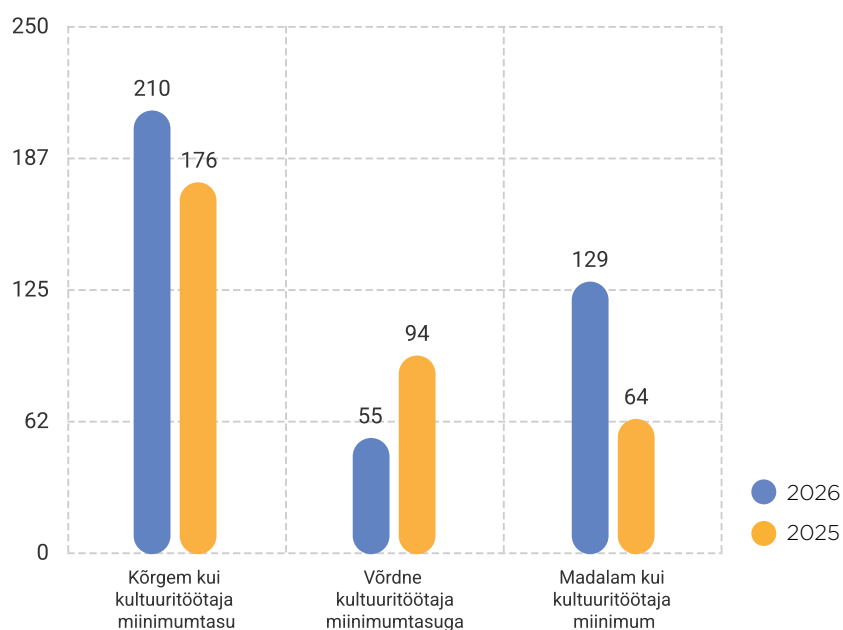
Üks varem kogude valdkonnas töötanud kohaliku omavalitsuse hallatava muuseumi töötaja kirjutas, et lahkus tänavu muuseumitöölt, sest sellise palgaga elu tänapäeval üles ei ehita. Näiteks pere loomine tundub mitmele vastanule sellise palgatase juures kättesaamatu unistusena.

Vastustest joonistub mitmel korral välja muster, et kui mullu oli palk kultuuritöötaja miinimumtasust suurem (näiteks 1710 eurot bruto), siis ei pruukinud asutusse jõuda piisavalt palgafondi raha sellise töötasu tõstmiseks. Seetõttu on tänavu nende töötajate palganumber kukkunud alla kultuuritöötaja miinimumtasu.

Mitmed vastanud toovad välja, et otsivad aktiivselt või juba teevad lisatööd. Lisatöö tegijad nendivad siiski, et selline mitmes rollis olemine on pikas ajaplaanis kurnav. Mõni loodab abikaasa konkurentsivõimelisemale palgale, mis samuti ei ole kuigi kindel perspektiiv.

Eramuuseumides tegutsevad muuseumitöötajad on nentunud, et nad tegutsevad tihti vabatahtlikuna ning jagavad end erialatöö ja muuseumi vahel. Sageli ei ole riigilt saadav tegevustoetus sellises suuruses, mis võimaldaks kedagi appi palgata. Mõnes eramuuseumis makstakse võtmeisikule hädapärast tasu paaril kõige aktiivsemal kuul aastal, rohkemat eelarve lihtsalt ei võimalda.

Allolevast tabelist nähtub, et juhtimiskomponent tähendab enamasti siiski kultuuritöötaja miinimumtasust kõrgemat palka, kuid 20% vastanutest märgib, et hoolimata juhtimiskomponendist on tema töötasu kultuuritöötaja miinimumtasust madalam. Sellist palka saavate juhtimiskomponendiga muuseumitöötajate osakaal on kahe aasta võrdluses peaaegu muutumatu. Nende andmete põhjal võib teha ettevaatliku järelduse, et palgatõusud on juhtimistasandile jõudnud kiiremini kui ülejäänud töötajateni. Samas näitab andmestik, et isegi juhtivatel või vastutavatel ametikohtadel ei ole tagatud kultuuritöötaja miinimumtasu.

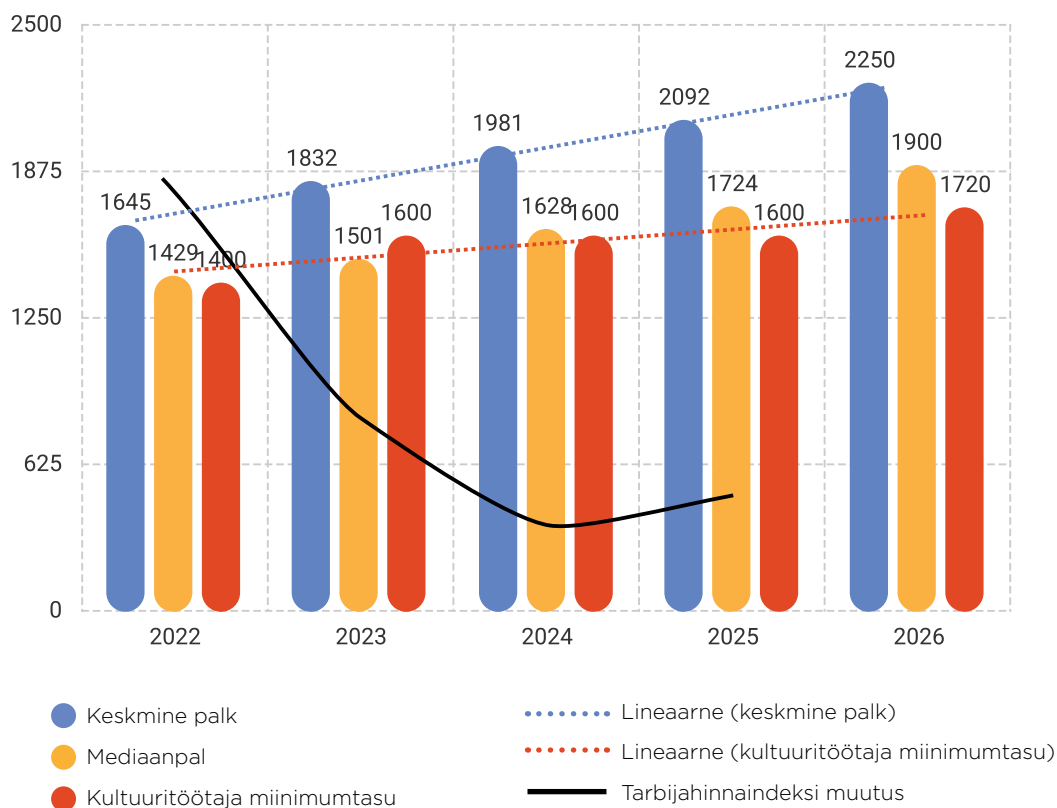

Joonis 17. Juhtimiskomponendiga muuseumitöötajate palgatase

Muuseumitöötaja töötasu võrreldes riikliku keskmise palgatasemega

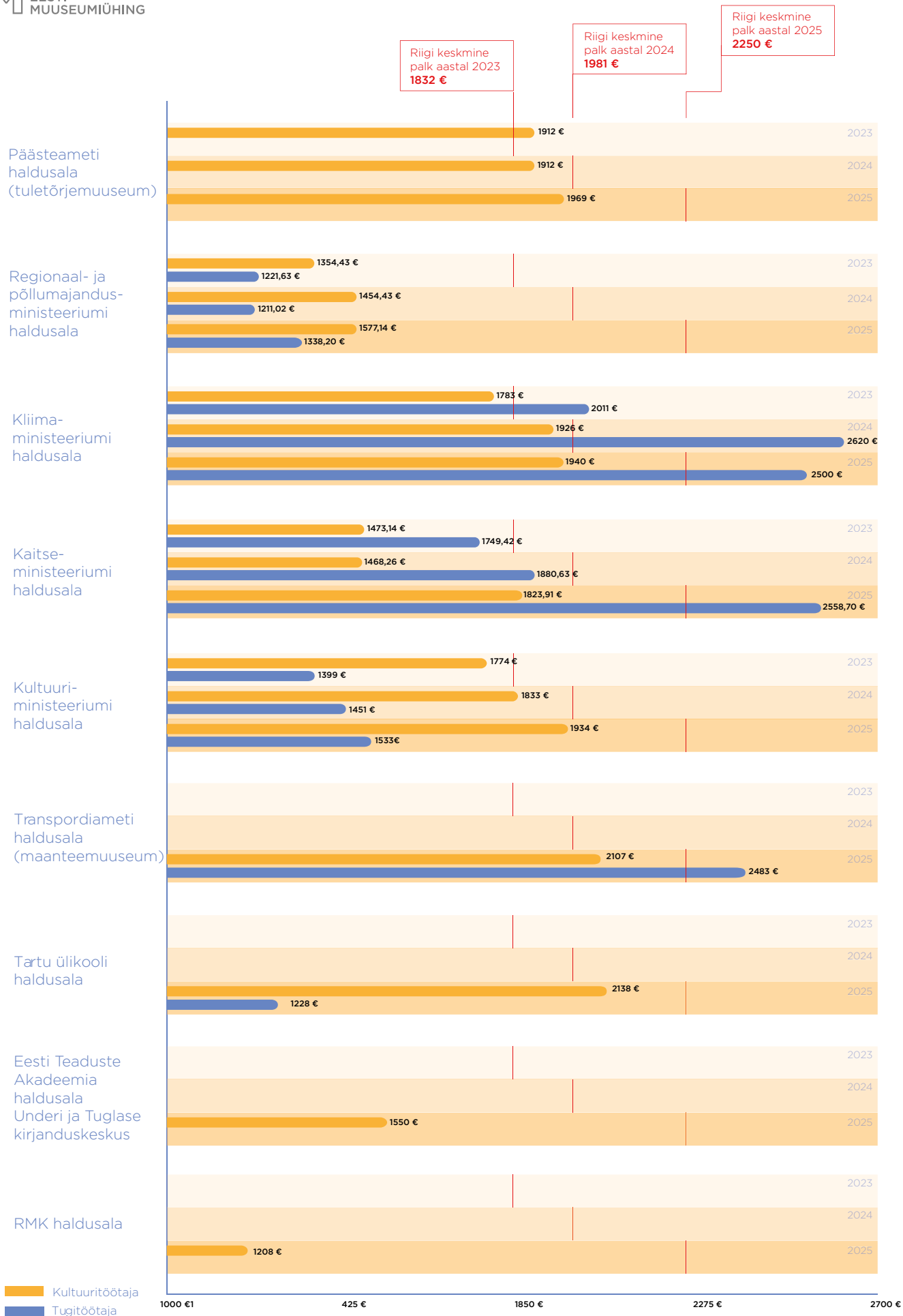
2025. aastal tegi Eesti Muuseumiühing palga- ja tööõnne raporti kokkuvõttes ettepaneku, et kultuuritöötaja miinimumtasu peab ulatuma 90%-ni riigi keskmisest palgast ning et muuseumitöötajate keskmine palk jõuaks minimaalselt riigi keskmise palgani. Samuti tõime soovitusena välja, et juhtivas rollis olevale muuseumitöötajale lisanduv kohustuste ja vastutuse määr saaks paslikult tasutatud ning iga kõrghariduses lisanduv kraad väljenduks palganumbris.

Allolevalt jooniselt nähtub, et kultuuritöötaja miinimumtasu ning riigi keskmise palgataseme vahel on jätkuvalt käärid ning riiklik keskmine palgatase liigub trendina pigem kultuuritöötaja miinimumtasu eest ära. Arvestades, et muuseumitöötaja on teadmustöötaja, kelle töövahendiks on tema haridus, teadmised, kogemused ja silmaring, ei ole selline palgatase jätkusuutlik.

Joonis 18. Riigi keskmine palk, mediaanpalk, kultuuritöötaja miinimumtasu ning tarbijahinnaindeksi muutus

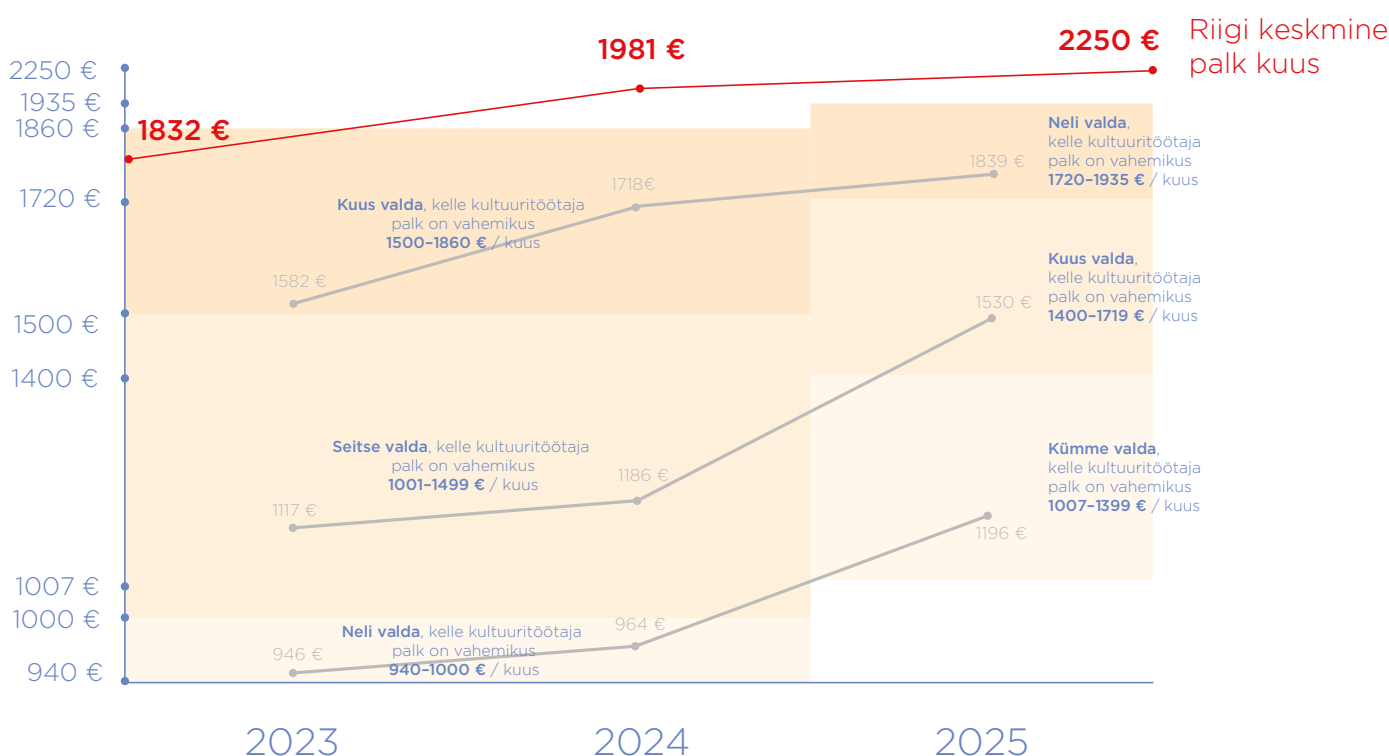
Tänavu laiendasime asutuste hulka, kellelt kogusime teabenõuetega palgaandmeid. Allolevas tabelis on esitatud riigi ja avaliku sektori asutuste palgatasemed haldusalade kaupa.

Joonis 19. Riigiasutuste, riigi sihtasutuste ja avalik-õiguslike organisatsioonide hallatavate muuseumide töötajate palgataseme võrdlus. Statistikast on välja jäetud juhtide palk, mis on üldjuhul keskmiselt märgatavalt kõrgem.

Möödunud aastal saime teada, et mitmetes kohalikes omavalitsustes jälgitakse hoolega riikliku kultuuritöötaja miinimumtasu suurust. Uurisime teabenõuetega, kuidas näeb pilt välja tänavu. Teabenõudele reageeris 22 kohalikku omavalitsust, sh saime võrreldavad palgaandmed 18 kohaliku omavalitsuse kohta (Alutaguse vald, Jõgeva vald, Keila linn, Kohila vald, Kohtla-Järve vald, Kuusalu vald, Lääneranna vald, Mustvee vald, Narva-Jõesuu vald, Peipsiääre vald, Räpina vald, Setomaa vald, Tallinna linn, Tartu linn, Tõrva vald, Viimsi vald, Viru-Nigula vald, ja Väike-Maarja vald). Lisaks oli valdasid, kes hoolimata mitmest meeldetuletusest teabenõudele ei vastanud (nt Valga, Põltsamaa, Tori). Joonisel 20 on välja toodud kohalike omavalitsuste kultuuritöötajate palgataseme vahemikud, kuid tugitöötajate palgatasemete välja toomiseks saime liialt vähe andmeid. Mitmes vallas kultuuritöötajaid ja tugitöötajaid ei eristata või peetakse kultuuritöötajaks vaid juhatajat ning vaid juhataja palgataseme puhul jälgitakse, et see oleks kultuuritöötaja miinimumtasuga võrreldav. Kuna mõnes vallas töötab muuseumitöötajaid vaid 1-2, ei ole joonisel omavalitsused nimeliselt välja toodud. Torkab silma, et enamikus kohalike omavalitsuste muuseumides on palk võrreldes 2024. aastaga küll tõusnud, kuid jääb endiselt allapoole kultuuritöötaja miinimumtasu. Kahel juhul on keskmine palgatase hoopiski langenud. Teabenõuetega kogutud andmete põhjal selgus, et 11 omavalitsuses oli muuseumitöötajate palgatõus otsustatud või otsustamisel.

Sarnaselt möödunud aastaga grupeerisime omavalitsuste muuseumide palgatasemed rühmadeks, kolmes vallas jäi kultuuritöötaja miinimumtasu vahemikku 940-1000 eurot kuus, üheksas vallas vahemikku 1001-499 eurot kuus ning kuues vallas 1500-1860 eurot kuus. Teabenõuete vastustest selgus, et mitte üheski kohalikus omavalitsuses ei ole muuseumis töötava kultuuritöötaja keskmine palgatase alla 940 euro kuus (brutos), küll on aga üks omavalitsus, kus jääb kultuuritöötaja mediaanpalk alla 927 euro. Tänavu rühmitasime omavalitsused palgatasemete järgi nõnda: kümnes kohalikus omavalitsuses jääb palgatase 1007-1399 euro kuus, viies vahemikku 1400-1719 eurot kuus ning neljas 1720-1935 eurot kuus (ehk keskmine palgatase on kultuuritöötaja miinimumiga võrdne või sellest kõrgem). Andmetest saab järeldada, et kuigi kohalikes omavalitsustes on muuseumitöötajate palgad aasta jooksul mõnevõrra tõusnud (ning mitmel pool on 2026. aastal palgatõusud kavas), jäävad palgatasemed valdavalt alla kultuuritöötaja miinimumtasu.

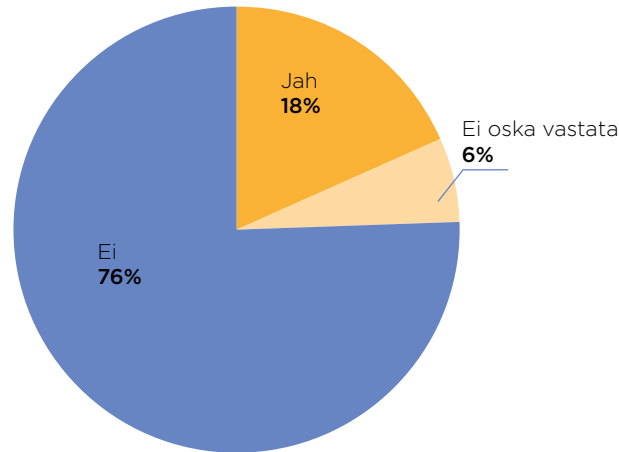

Joonis 20. Kohalike omavalitsuste hallatavate muuseumide töötajate palgatase Statistikast on välja jäetud juhtide palk, keda omavalitsus kultuuritöötajana ei käsitle ning kelle tööülesanded on seotud vaid juhtimisega. Nende inimeste palgatase on üldjuhul mõnevõrra kõrgem.

Kas muuseumitöötaja saab palgasummat läbi rääkida?

Sellele küsimusele oli võimalik vastata „ei“ või „jaa“, samuti oli võimalik täpsemalt kommenteerida vastusevariandi „Muu“ juures.

76% ehk 298 vastanut 394-st (vs. 80% 2025. aastal) hindas, et nende palgasumma ei ole muuseumis läbi räägitav. 18% vastanutest hindas, et palgaläbirääkimised on võimalikud või on need parajasti käimas. Muu hulgas tõi üks vastanu välja, et parajasti peab ametiühing kohaliku omavalitsusega palgaläbirääkimisi. 6% ehk 24 vastanut ei oska arvata, kas palka saaks läbi rääkida või mitte.

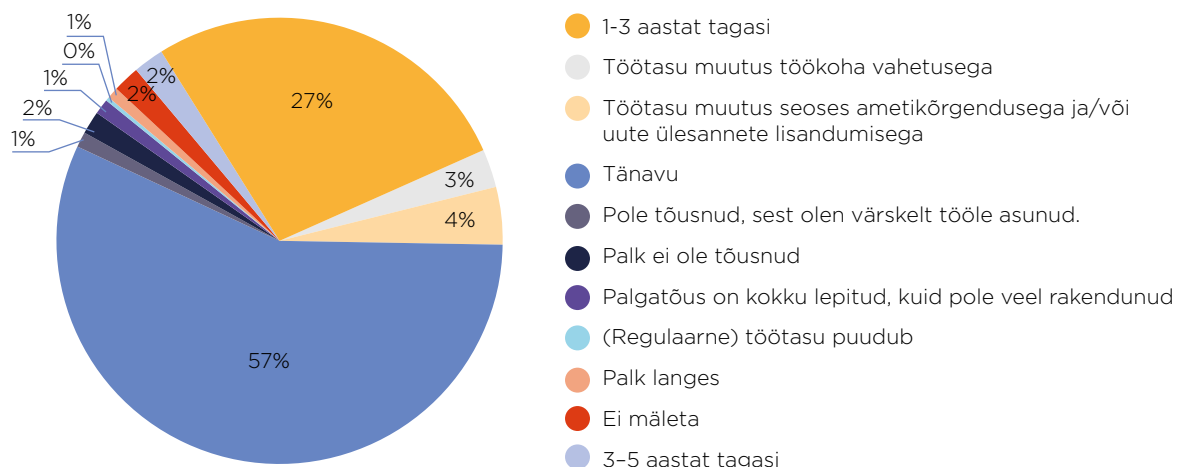
Joonis 21. Kas töötasu on võimalik läbi rääkida?

Millal muuseumitöötaja töötasu viimati tõusis?

Selle küsimuse puhul oli vastajatel võimalik valida ajavahemikku ning välja tuua põhjused, miks töötasu viimati tõusis (nt töökoha vahetus, lisaülesannete võtmine, ametikõrgendus). Võimalik oli ka lisada täpsemat kommentaari ja põhjendusi valiku „Muu“ all. Vastajal oli võimalik valida mitu vastusevarianti. Kui vastaja valis ajavahemiku, kuid oli täiendavalt märkinud, et palk tõusis seoses töökoha vahetusega, on koondis välja toodud viimane variant. Sellega tahame näidata, kuidas ja miks palk tõuseb, sh kas palk tõuseb ka samal ametikohal samade tööülesannete puhul või tuleb palgatõusuks vahetada töökohta ja/või võtta juurde tööülesandeid.

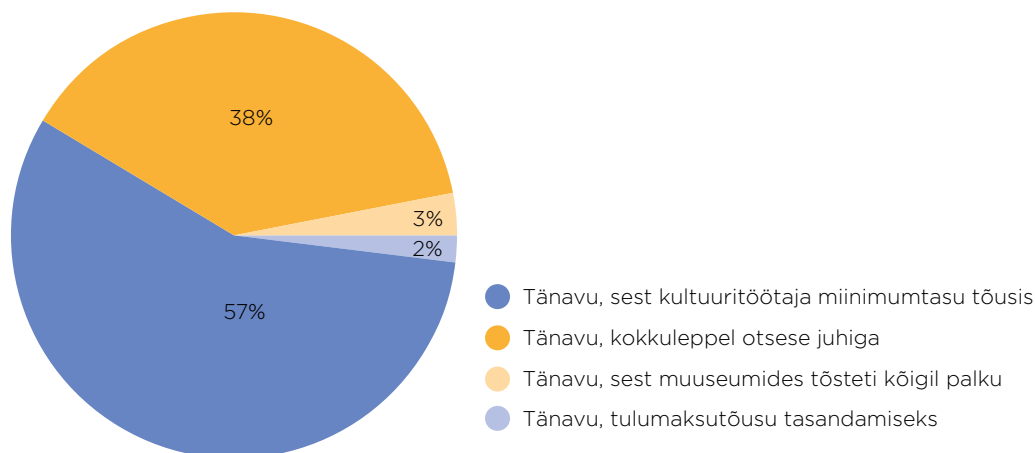
2025. aastal vastas 51% vastanutest, et palk tõusis 1–3 aastat tagasi ning 6% vastas, et palk tõusis samal aastal. 2026. aasta küsimustikus on need vastused ootuspäraselt teistussugused: üle 56% vastanutest vastas, et palk tõusis tänavu, ning 27% vastanutest, et palk tõusis 1–3 aastat tagasi. 1% vastanutest on välja toonud, et palgatõus on kokku lepitud, kuid pole veel rakendunud.

Sarnaselt möödunud aastaga tõi ka tänavu 7% vastanutest välja, et töötasu muutus seoses ametikõrgendusega või uute tööülesannete lisandumisega. 2026. aastal tõusis töötasu seoses töökoha vahetumisega 3%-l vastanutest (võrreldes 7%-ga 2025. aastal).

Joonis 22. Millal muuseumitöötaja töötasu viimati tõusis?

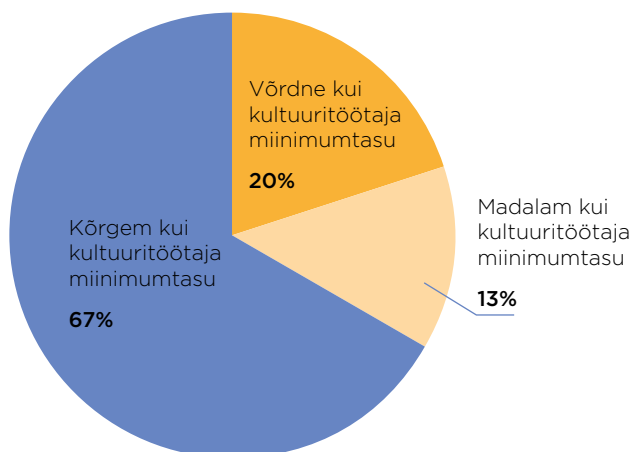
Vaatasime eraldi, mis põhjusel tõsteti tänavu 222 vastanu (ehk 56% vastanutest) palka. Neist 57% oli märkinud, et palgatõus tõstis kultuuritöötaja miinimumtasu tõusu tõttu.

Joonis 23. Mis põhjusel tänavu töötasu tõusis?

Pooled nendest, kel tänavu töötasu tõusis, töötavad riigi osalusega sihtasutuses (50% ehk 112 inimest), 28% (ehk 63 vastanut) riigimuuseumis. Kohalike omavalitsuste hallatavates muuseumides töötavatel vastanutel on palk tänavu tõusnud 14%-l ehk 32 vastanul. Lisaks võiks kümnekonnast vastustest välja lugeda, et loodetakse, et palk tänavu veel siiski tõuseb. Lootust, et mõnes kohaliku omavalitsuse muuseumis palk tõuseb, kinnitavad ka mitmed kohalikest omavalitsustest laekunud teabenõuete vastused.

Neil, kel tänavu palk tõusis, on enam kui 67% (ehk 149 vastanul) töötasu (nüüd) kultuuritöötaja miinimumtasust kõrgem ning 20%-l (ehk 44 vastanul) töötasu kultuuritöötaja miinimumtasuga võrdne. 13% vastanul (ehk 30 vastanul) jääb töötasu hoolimata palgatõusust kultuuritöötaja miinimumtasust madalamale.

Joonis 24. Töötasu pärast palgatõusu

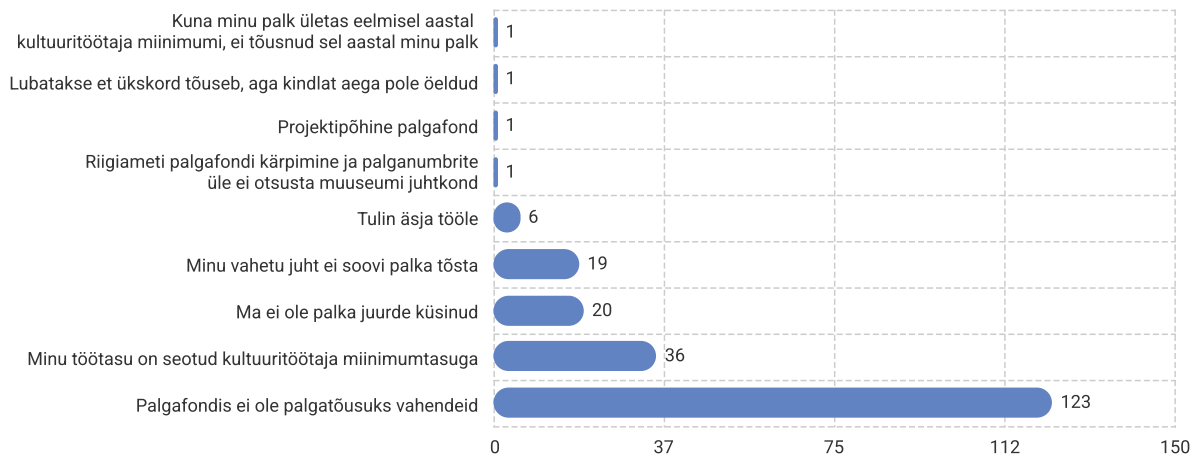
Miks ei ole muuseumitöötaja töötasu tõusnud?

Tegemist oli mittekohustusliku küsimusega, millele tuli tänavu 184 vastust, kusjuures vastanutel oli võimalik valida etteantud põhjenduste vahel või kirjeldada täpsemalt või anda teistsuguseid põhjendusi valiku „Muu“ all. Valida oli võimalik üks või mitu vastust. Kokku esitati 208 väidet.

Valikus olid:

- Ma ei ole palka juurde küsinud
- Palgafondis ei ole palgatõusuks vahendeid
- Minu töötasu on seotud kultuuritöötaja miinimumtasuga
- Minu vahetu juht ei soovi palka tõsta
- Variandi „Muu“ all oli võimalik kirjeldada muid põhjusi, miks töötasu tõusnud ei ole

Põhjused, miks palgasummat läbi rääkida ei saa, toodi peaaesjalikult välja palgafondi nappus. Välja on toodud ka asjaolu, et palk on kultuuritöötaja miinimumtasuga seotud ning rohkem läbirääkimisruumi ei ole, palka pole juurde küsitud või vahetu juht ei soovi palka tõsta.

Joonis 25. Põhjused, miks töötasu ei ole läbiräägitav

Mitmed kohalike omavalitsuste haldusalas töötavad vastanud soovivad eraldi välja tuua, et omavalitsus on märku andnud, et neil ei ole raha pidevaks palgatõusuks või on vald muuseumi toetust vähendanud. Seda kinnitavad ka kohalike omavalitsuste teabenõuete vastused, kus on vähemalt neljal juhul välja toodud, et eelarvevahendite nappuse tõttu palgatõusu ei planeerita ega arutata.

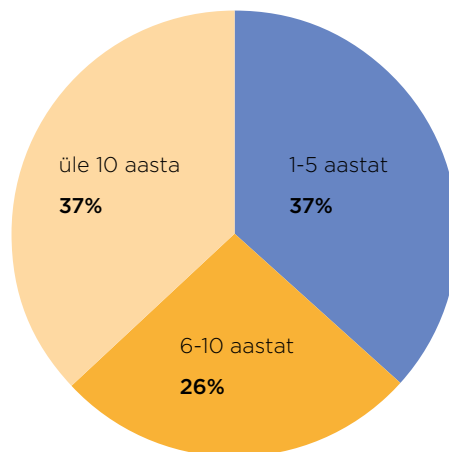
Ühel juhul on vastanu märkinud, et kuigi ta sai tööülesandeid juurde, siis tema palk ei tõusnud (kuigi ta palgatõusu küsis).

Soovime juhtida tähelepanu asjaolule, et 17% vastanutest (vrd 13% 2025. aastal) toob välja, et nende töötasu on otseselt kultuuritöötaja miinimumtasuga seotud.

4. Statistika omandivormide lõikes

Riigi osalusega sihtasutused

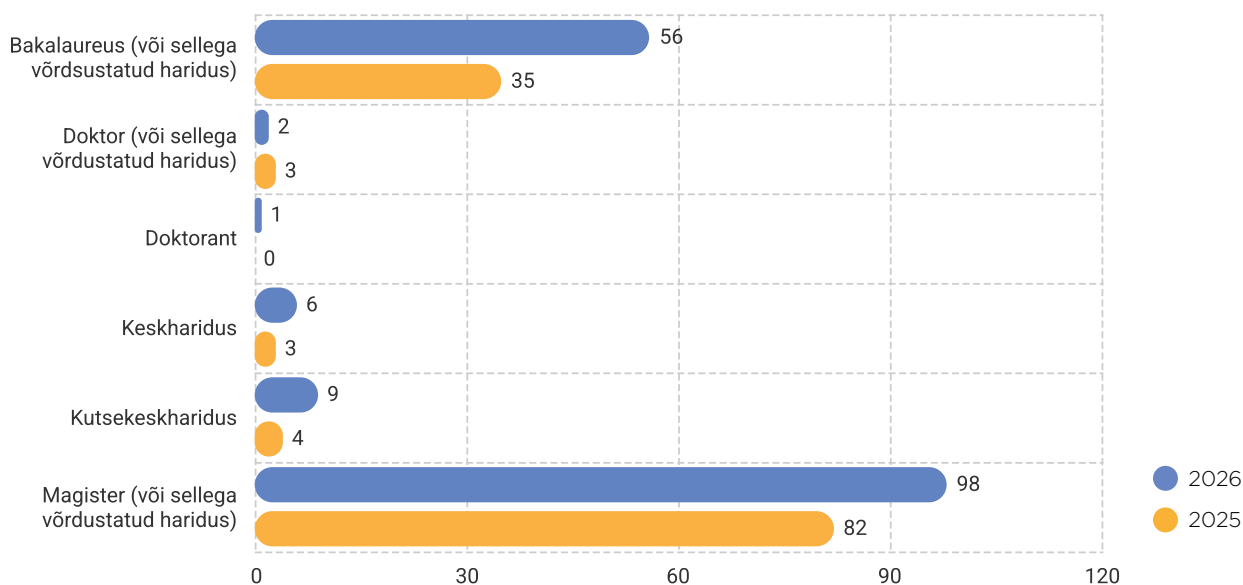
Riigi osalusega sihtasutustes töötab 172 küsimustikule vastanut, kellest ca 37% on muuseumis töötanud üle kümne aasta. Hoolimata riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute arvu kasvust tänavuses uuringus on tööstaaži proportsionaalne jaotus 2025. aasta uuringuga sarnane.

Joonis 26. Riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute tööstaaž

91% riigi osalusega sihtasutustes töötavatest vastanutest on kõrgharidusega, neist enam kui poolel (s.o 57% vastanutest) on magistrikraad või sellega võrdsustatud haridustase. Ühel keskharidusega vastanul on kõrgharidus parajasti omandamisel. Kõrgharidusega vastajate osakaalu kõigi riigi osalusega sihtasu-

tustes töötavate vastanute seas ei pruugi tähendada haridustaseme tegelikku langust, vaid võib peegeldada vastajate laienemist muuseumide teenindusvaldkonda ja teistesse tugirollidesse.

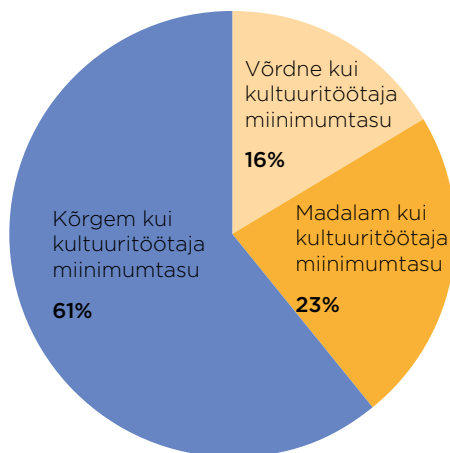
Joonis 27. Riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute haridustase

61% riigi osalusega sihtasutustes töötavatest vastanutest saab riiklikust kultuuritöötaja miinimumtasust kõrgemat palka, 16% vastanute töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasuga võrdne.

Vabade vastustega on mõnel korral välja toodud asjaolu, et ka riigi osalusega sihtasutustes tekib palgatõusu surve siis, kui riiklik kultuuritöötaja miinimumtasu tõuseb (NB! Sugugi mitte kõik riigi sihtasutusena asutatud muuseumid ei ole kultuuriministeeriumi haldusalas). Seetõttu hinnatakse kultuuritöötaja miinimumtasu säilimist väga oluliseks.

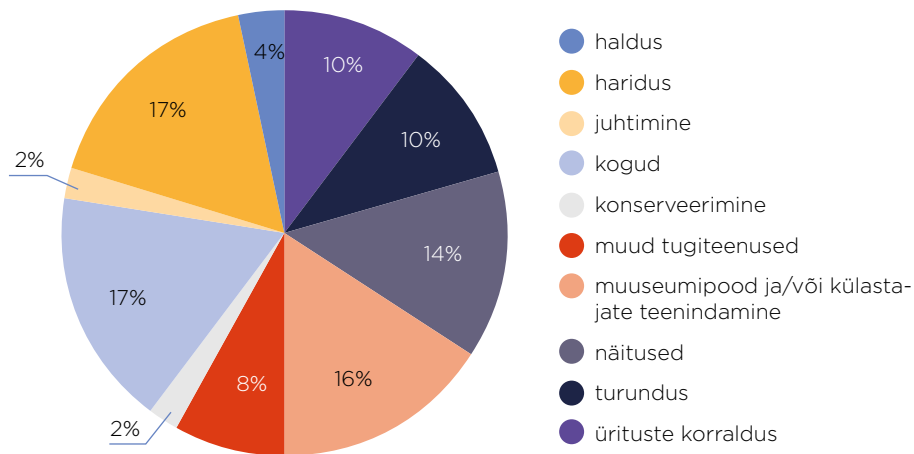
Välja on toodud, et palgapoliitika ei ole läbipaistev ning see tekitab ebaõiglustunnet. Üks vastanu tunneb muret, et kuigi tema asutuses on palgad teiste muuseumidega võrreldes kõrgemad, on märgatav kompetsete inimeste liikumine teistesse valdkondadesse. Näiteks on õpetaja palk konkurentsivõimelisem kui muuseumitöötaja palk, kuigi ootused ja nõudmised hariduse ja teadmiste suhtes ei ole madalamad ega lõdvemad.

Mitmel korral on välja toodud, et möödunud aasta sügise kommunikatsioon kultuuritöötajate palgafondi tõusu osas ning hilisem tulemus oli väga nõrritav ja pettumust valmistav.

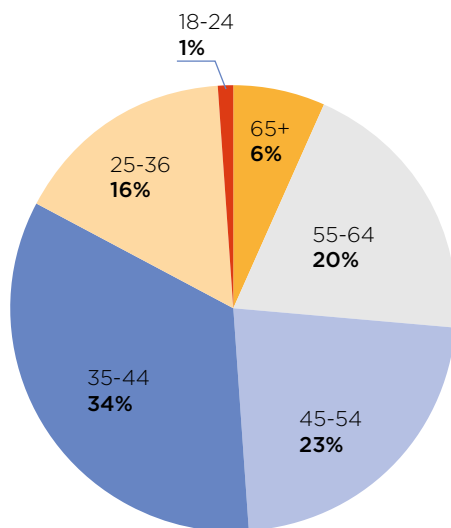
Joonis 28. Riigi sihtasutustes töötavate vastanute palgatase võrreldes kultuuritöötajate miinimumtasuga

Võtsime andmetest eraldi välja nende töötajate rollid, kes saavad riigi osalusega sihtasutuses töötades kultuuritöötaja miinimumtasust madalamat palka. Kuigi muuseumide tööülesanded ei ole standardiseeritud, torkab siiski silma, et rollides paistavad silma ka sisuinimesed. Miks on nende inimeste töötasu kultuuritöötaja miinimumtasust madalam?

Joonis 29. Riigi osalusega sihtasutustes töötavad vastanud, kes saavad kultuuritöötaja miinimumtasust madalamat tasu. Vastanute jaotus ametirollide järgi

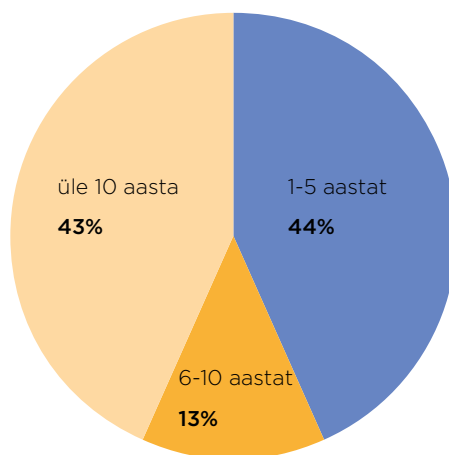
Alla 35-aastaseid töötajaid on 17% vastanutest, üle 65-aastaseid aga 6% kõigist riigi osalusega sihtasutustes töötavatest vastanutest. Riigi osalusega sihtasutuste töötajaskonna vanuseline jaotus on mitmekesine.

Joonis 30. Riigi osalusega sihtasutustes töötavate vastanute vanuseline jaotus

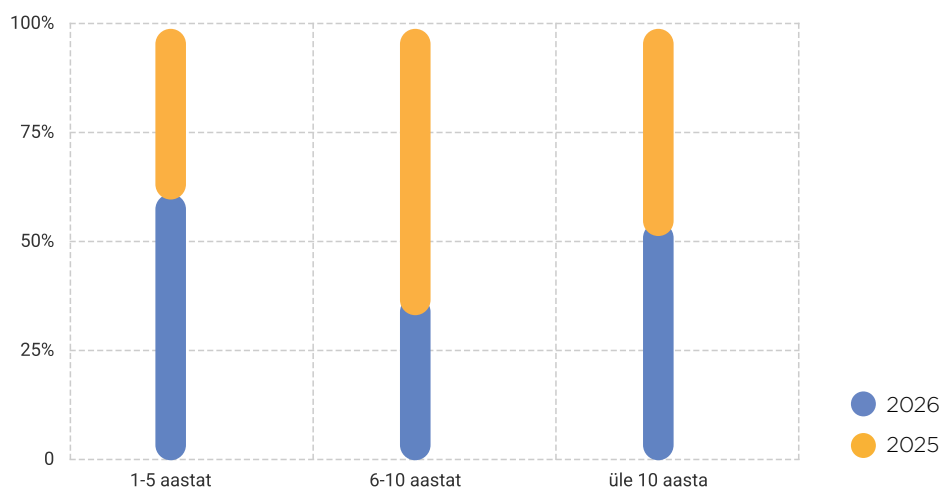
Riigimuuseumid (riigiasutuste allasutused)

Riigimuuseumides töötab 90 küsimustikule vastanut, kellest 43% on muuseumis töötanud üle kümne aasta.

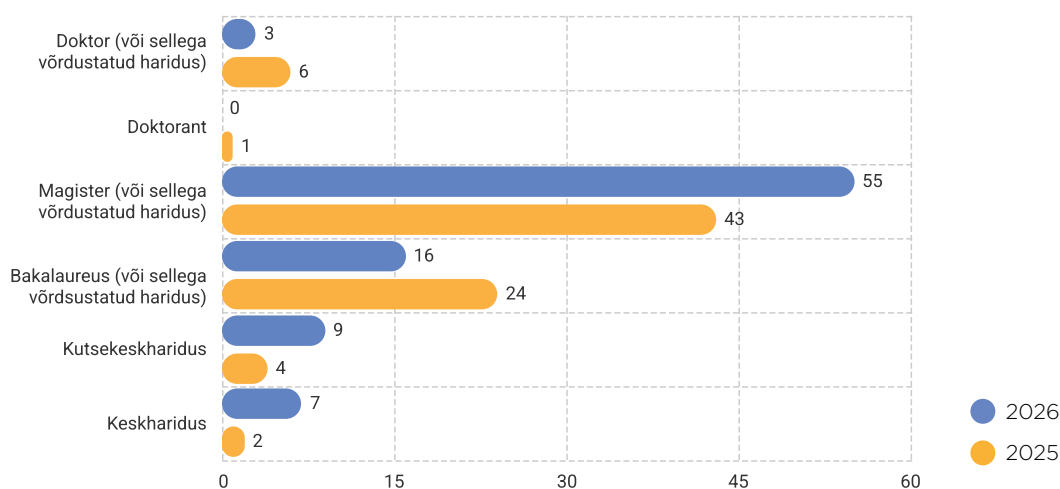
Joonis 31. Riigimuuseumis töötavate vastanute tööstaaz

2025. ja 2026. aasta andmeid kõrvutades jääb mulje, et riigimuseumide tööjõustruktuur on muutumas nooremaks või vähemalt lühema staažiga töötajate suunas. Kasvanud on 1-5-aastase staažiga töötajate osakaal, 6-10-aastase staažiga töötajate osakaal kahanes, samas kui üle 10 aasta töötanute grupp mõnevõrra isegi kasvas.

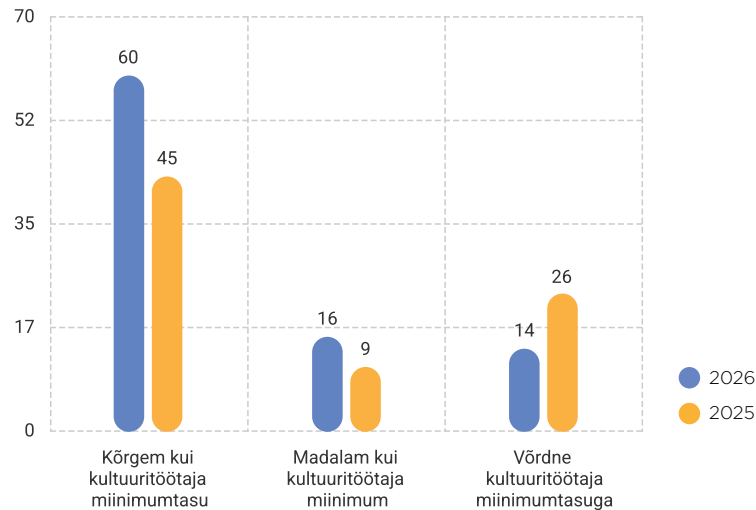
Joonis 32. Riigimuseumis töötavate vastanute tööstaaž 2025. ja 2026. aastal

Kõrgharidusega töötajate osakaalu mõningane vähenemine 2026. aastal võrreldes 2025. aastaga ei pruugi tähendada kvalifikatsioonitaseme langust, vaid võib peegeldada riigimuseumide tööjõustruktuuri mitmekesistumist võrreldes varasema uuringuga.

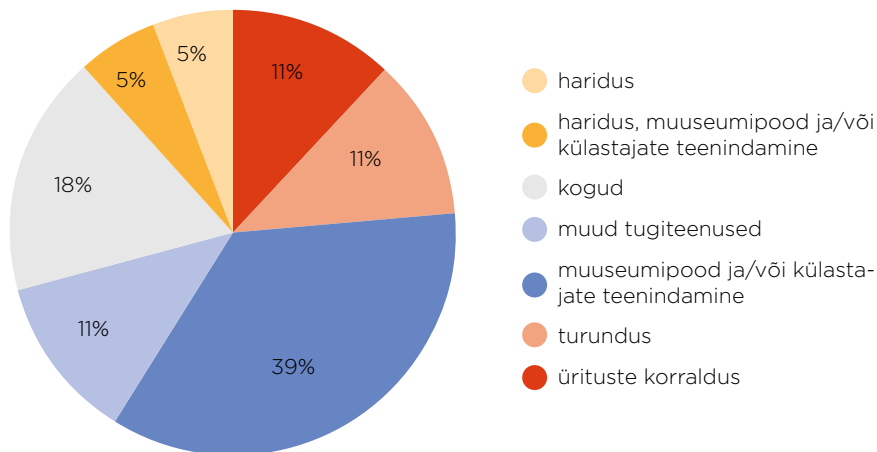
Joonis 33. Riigimuseumis töötavate vastanute haridustase 2025. ja 2026. aastal

Palgaandmeid kõrvutades torkab silma, et 2026. aastal on kasvanud nii kultuuritöötaja miinimumtasust kõrgemat kui madalamat töötasu saavate vastanute osakaal. Riigimuseumis töötavad vastanud nendivad, et tihti on palgatõus olnud naeruväärselt väike ning palgasumma ei arvesta tööülesannete hulka ja nende vastutuse suurust. Samuti ei pea palk vastanute hinnangul sammu elukalliduse tõusuga.

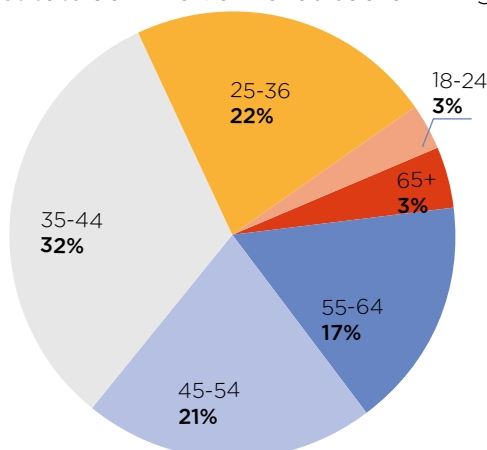
Joonis 34. Riigimuuseumis töötavate vastanute töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga

Võtsime andmetest eraldi välja nende riigimuuseumis töötavate vastanute osakaalu, kes saavad kultuuritöötaja miinimumtasust madalamat palka. Siin torkab tõesti silma, et tegemist on peamiselt muuseumitöötajatega, keda kultuuritöötaja määratluse alla ei liigitata. Täpsemalt on teadmata, mis rolli kannavad inimesed, kes töötavad kogudes, ning miks on siin inimesi, kes töötavad hoopis hariduses. Valim on põhjapanevate järelduste tegemiseks liiga väike, kuid kaks hariduse vallas töötavat vastanut on kutsehariduse ja/või kutsekeskharidusega. Kas neil on lootust, et palk tõuseb, kui haridustase kasvab? Tähelepanu väärib, et ligi 63% sellest valimist nendib, et palk tänavu tõusis.

Joonis 35. Riigiasutuses töötavate vastanute ametirollid, kelle töötasu on kultuuritöötaja miinimumtasust madalam

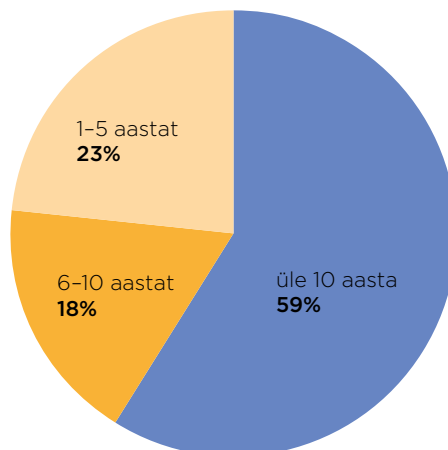
Riigimuuseumides töötavate vastanute vanuseline jaotus on mitmekesine. Riigimuuseumide töötajaskonna vanuseline jaotus paistab kõige tasakaalustatum: vanuseline struktuur on mitmekesisem ning näib olevat ka tööjõu järelkasvu. Uuringus pole piisavalt andmestikku, kuid võib-olla suudavad riigimuuseumid paremini ligi tõmmata nii nooremaid kui kogenumaid töötajaid. See võib olla nii seetõttu, et pigem on palgatase mõnevõrra kõrgem, institutsiooniline võimekus suurem ning enam spetsialiseerunud ametirolle.

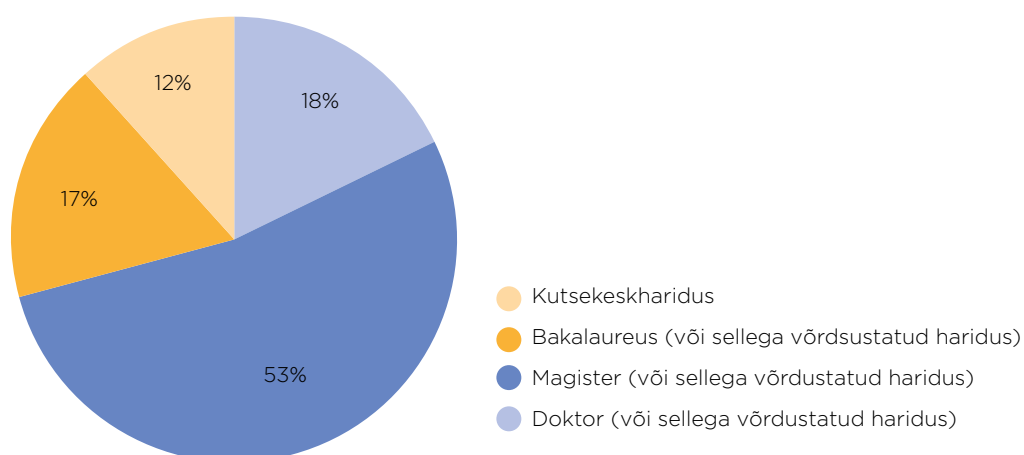
Joonis 36. Riigimuuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus

Avalik-õiguslikud muuseumid

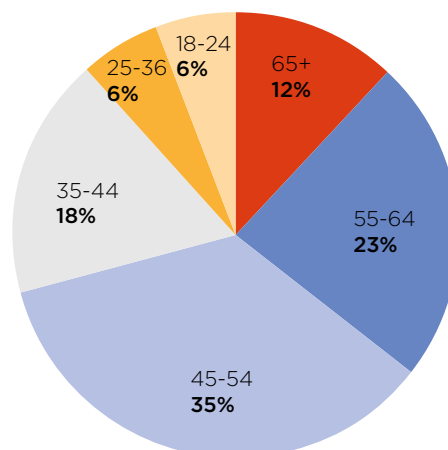
Avalik-õiguslike asutuste hallatavates muuseumides töötavaid vastanuid oli küsimustikus 17, mis moodustab 18% avalik-õiguslikes organisatsioonides töötavatest inimestest. Kuigi vastanute koguarv võrreldes 2025. aastaga suurel määral ei kukkunud, on tänavu valim põhjapanevate järelduste tegemiseks ning andmete võrdlemiseks möödunud uuringuga liiga väike.

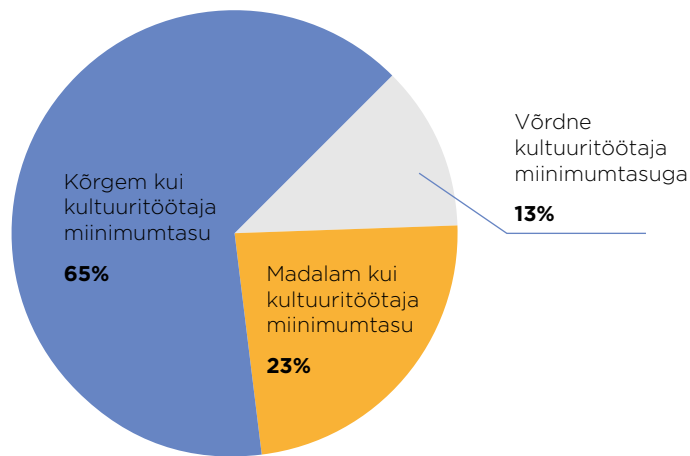
Joonis 37. Avaliku-õigusliku organisatsiooni hallatavas muuseumis vastanute tööstaaž

Joonis 38. Avalik-õiguslikus muuseumis töötavate vastanute haridustase

Joonis 39. Avalik-õiguslikus muuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus

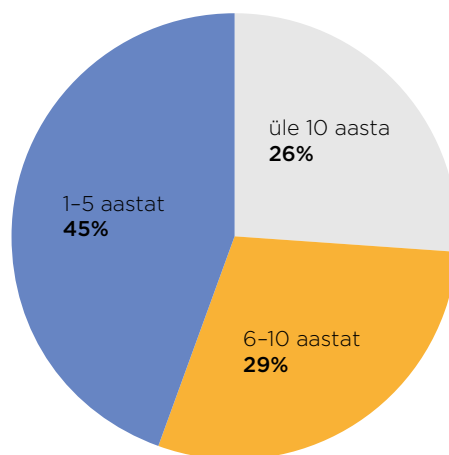

Joonis 40. Avalik-õiguslikus muuseumis töötavate vastanute töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga

Kohalike omavalitsuste muuseumid

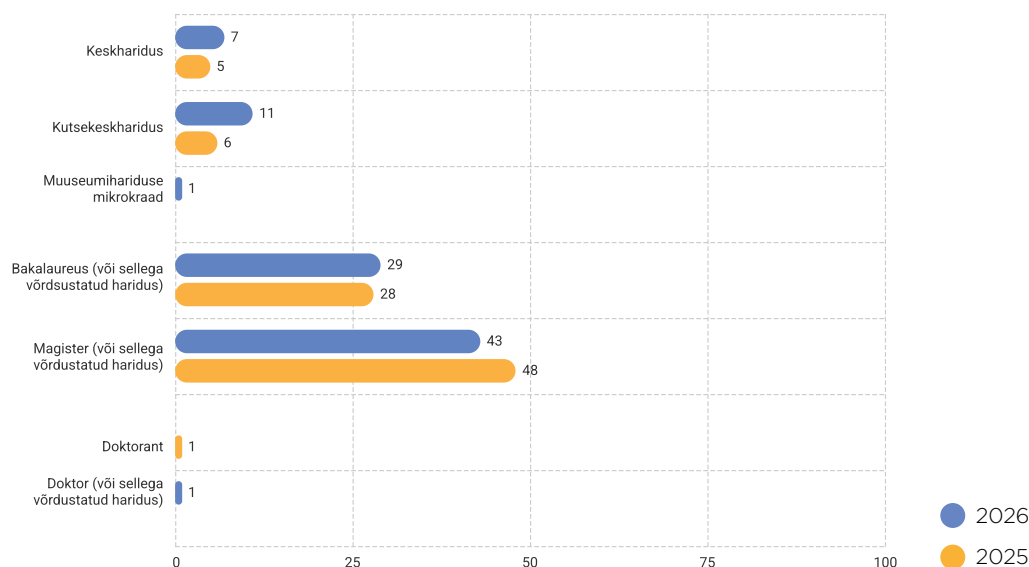
Kohalike omavalitsuste muuseumides töötab 92 vastanut, mis moodustab 31% (vrd 26,3% 2025. aasta uuringus) kohalike omavalitsuste haldusalas tegutsevate muuseumide töötajatest.

Kohalike omavalitsuste muuseumides torkab silma 1-5-aastase tööstaažiga töötajate suur osakaal, mis on võrreldes 2025. aasta tulemustega seitsme protsendipunkti võrra tõusnud (2025. aastal 38%, 2026. aastal 45%). Uuringu tegijatel puuduvad andmed, kas see viitab suuremale tööjõu volamisele või pikema staažiga töötajate lahkumisele muuseumitöölt. Uuring ei võimalda teha põhjalikumaid järeldusi, miks see nii on, kuid see võib viidata sellele, et madala palgataseme tõttu vahetub personal kiiremini. Teine võimalik põhjus võib olla ka generatsioonivahetus, kuid selle kinnitamiseks puudub usaldusväärne andmestik.

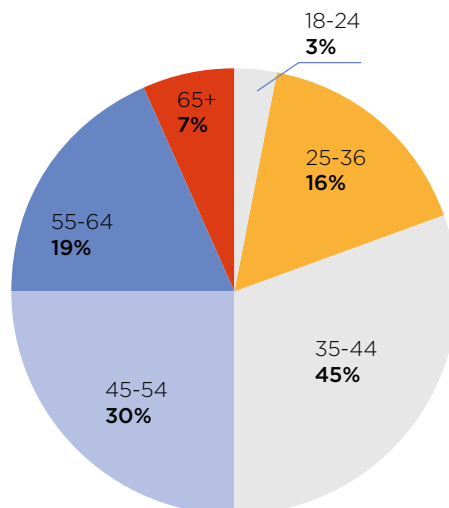

Joonis 41. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute tööstaaž

Kohalike omavalitsuste muuseumide töötajate haridusprofiil on võrreldes 2025. aastaga muutunud mõnevõrra mitmekesisemaks ning mõnevõrra on vähenenud kõrge formaalse kõrgharidusega vastanute osakaal. Kõige märgatavam on magistrakraadiga töötajate osakaalu langus 54%-lt 47%-le. Samal ajal kasvas kutsekeskharidusega töötajate osakaal 7%-lt 12%-le. Mõnevõrra suurenes ka keskharidusega töötajate osakaal. Ka see võib viidata sellele, et kohalike omavalitsuste muuseumides on palgasurve tugev ning muuseumidel võib olla keeruline tööl hoida kõrgelt kvalifitseeritud tööjõudu.

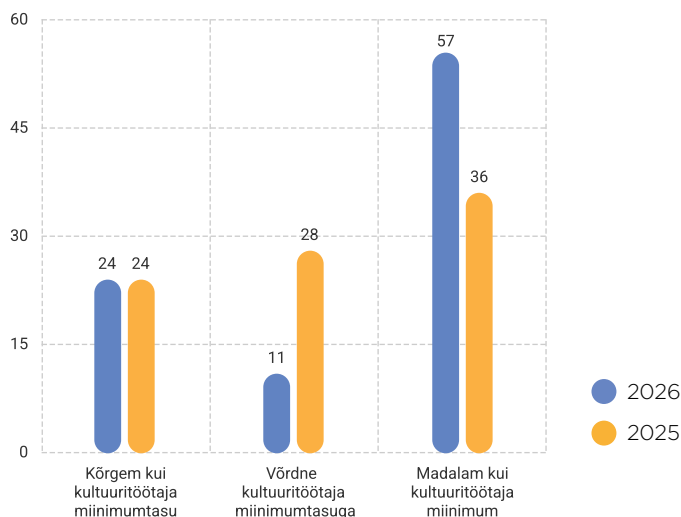

Joonis 42. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute haridustase 2025. ja 2026. aastal

Joonis 43. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus

Kohalike omavalitsuste muuseumide palgapositsioon on 2026. aastal võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga märgatavalt halvenenud. Alla kultuuritöötaja miinimumi teenivate töötajate osakaal kasvas umbes 41%-lt 62%-le, samal ajal kukkus miinimumtasuga võrdselt teenivate osakaal 32%-lt 12%-le ning üle miinimumi teenivate osakaal jäi sisuliselt samaks (26-27%).

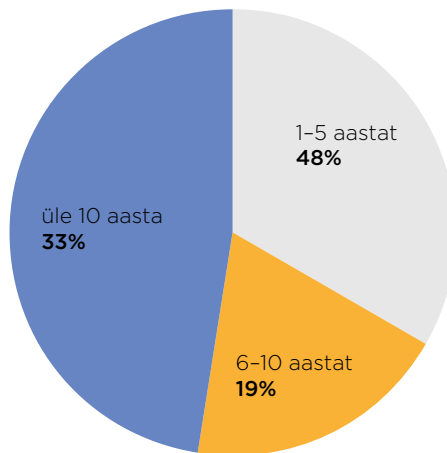

Joonis 44. Kohaliku omavalitsuse muuseumis töötavate vastanute töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga

Eramuuseumid

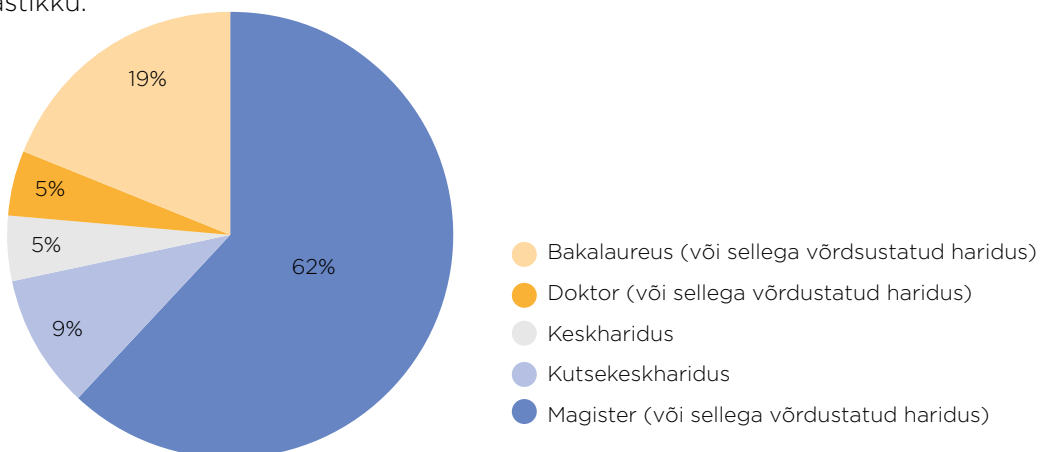
Eramuuseumis töötavate vastanute hulk oli kõigest 21, mis on põhjalikumate järelduste tegemiseks mõnevõrra väike, samas vastas küsitlusele nii 2025. kui 2026. aastal 36% kõigist eramuuseumi töötajatest.

Eramuuseumis töötavate vastanute tööstaaž jäi suures pildis samasuguseks kui 2025. aasta uuringus.

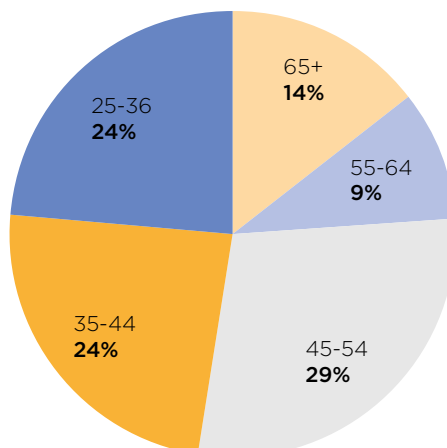
Joonis 45. Eramuuseumis töötavate vastanute tööstaaž

Haridustaseme poolest ei ole suuri muutusi. Absoluutarvudes magistr kraadiga töötajate osakaal kasvas (aga valim on väike). Olulisem järelendus on, et eramuuseumide töötajad peegeldavad hariduslikult ülejäänud muuseumimaastikku.

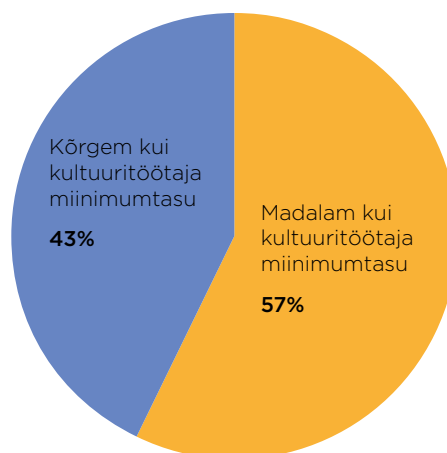
Joonis 46. Eramuuseumis töötavate vastanute haridustase

Eramuuseumide puhul torkab silma vanemate vanuserühmade suhteliselt suur osakaal. Samas on eramuuseumis töötavate vastanute arv pigem väike ning protsendid võivad sõltuvalt valimist ikkagi suurel määral kõikuda.

Joonis 47. Eramuuseumis töötavate vastanute vanuseline jaotus

Ka palgataseme proportsioonid on jäänud üldjoontes samasuguseks kui 2025. aastal. Eramuuseumide puhul torkavad silma väga erinevad võimalused. Mõnel juhul on eramuuseumis töötasud väga madalad. Tsiteerides vastanut: „Hetkel netopalk 341 eurot.“ Mitmed vastanud viitavad, et rahastus on vähenenud, omatulud on vähenenud ja seetõttu pole võimalik palku kellelgi tõsta. Samuti on meil selliseid eramuuseumide, kus on võimalik töötasu maksta vaid mõnel kuul (küllastuse tippkuudel) aastas või tõesti vaid vabatahtlikuna panustada.

Joonis 48. Eramuuseumis töötavate vastanute palgataseme

5. Kokkuvõte ja järeldused

Palgaerinevused omandivormide vahel kasvavad kiiresti. **2026. aastal on juba 33% vastanute palk alla kultuuritöötaja miinimumi**, võrreldes 19%-ga aasta varem. Samal ajal ei ole kasvanud nende muuseumitöötajate osakaal, kelle palk on üle kultuuritöötaja miinimumtasu. Uuring toob taas kord välja, et kultuuritöötaja miinimumtasu säilitamine on väga oluline: **17% vastanutest toob välja, et nende palk sõltub otseselt kultuuritöötaja miinimumtasust**. Muuseumitöötajate palgataseme sõltumata omandivormist teeb riikliku keskmise palgatasemega endiselt vähikäiku.

Samuti toob uuring taas kord selgesti välja, et muuseumitöötaja armastab oma tööd, aga ei näe seda palgataseme tõttu jätkusuutlikuna. Tehakse lisatööd, sõltutakse partneri sissetulekust, kaalutakse muuseumivaldkonnast lahkumist või ei nähta võimalust pere loomiseks. Palk ei ole läbiräägitav, sest organisatsioonidel puudub rahaline paindlikkus ning sektor tervikuna on alarahastatud. **Valdkonnas, kus hea sisu sünnib töötajate hariduse, harituse, teadmiste, kogemuste ja silmaringiga, on see väga kriitiline signaal!**

Kordame 2025. aasta uuringu ettepanekut, **et kultuuritöötaja miinimumtasu peab ulatuma 90%-ni riigi keskmisest palgast** ning et **muuseumitöötajate keskmine palk jõuaks minimaalselt riigi keskmise palgani**. Juhtivas rollis olevale muuseumitöötajale lisanduv kohustuste ja vastutuse määr peavad saama paslikult tasutatud ning **iga kõrghariduses lisanduv kraad peab väljenduma ka palganumbris**.

Eriti kriitiline on palgaküsimus kohalike omavalitsuste hallatavates muuseumides (kuigi paljudes neist palk möödunud aastal mõnevõrra tõusis) ja eramuuseumides. Eramuuseumides ilmnevad prekaarse töö tunnused ning on suur oht professionaalse muuseumitöö devalveerumisele. Muuseumide palgasüsteemid tervikuna professionaalsust ei premeeri.

Süsteemselt tuleb tegeleda **muuseumitöötajate järelkasvuga**. Kuni 34-aastaseid inimesi töötab muuseumivaldkonnas küsimustiku järgi ca 20%. Erinevatel hinnangutel võiks olla alla 35-aastaste osakaal olla ligikaudu 20–30% kogu töötajaskonnast, sest karjääri alguses on valdkonnast lahkumine sageli suurem. Igal muuseumil tuleks süsteemselt läbi mõelda, kuidas tagada üle 65-aastaste muuseumitöötajate spetsiifiliste teadmiste edasikandmine ja jagamine noorematele kolleegidele, et olulised teadmised valdkonnast ei kaoks. Edaspidi tuleks täpsemalt uurida, kas alla 35-aastased muuseumitöötajad on kahe aasta pärast endiselt tööl muuseumivaldkonnas ning koondada põhjalikum ülevaade, kui palju tuleb muuseumidesse üle Eesti kokku uusi töötajaid ja kui paljud lahkuvad muuseumivaldkonnast.

Uuring toob siiski esile, et **noorte (ja karjääripöörjate) kutsumine ja meelitamine valdkonda läbi kõrghariduse, läbimõeldud praktika ja karjääriprogrammide on väga oluline**, et tagada mitmekesine töötajaskond ja valdkonna järelkasv.

Lisa 1. Palgateemaline küsimustik

Sinu roll muuseumis (võib valida ka mitu vastust)

- Näitused
  - Kogud
  - Haridus
  - Turundus
  - Ürituste korraldus
  - Haldus
  - Muud tugiteenused
  - Juhtimine
  - Muu: _____
-
-

Vali muuseumi omandivorm

- Riigi osalusega sihtasutus
- Riigimuuseum (riigiasutuse allasutus)
- Avalik-õiguslik muuseum
- Kohaliku omavalitsuse muuseum
- Eramuuseum

Kui kaua oled muuseumis töötanud?

- 1-5 aastat
- 6-10 aastat
- Üle 10 aasta

Sinu haridustase

- Kutseharidus (põhihariduse baasil)
  - Keskkharidus
  - Kutsekeskkharidus
  - Bakalaureus (või sellega võrdsustatud haridus)
  - Magister (või sellega võrdsustatud haridus)
  - Doktor (või sellega võrdsustatud haridus)
  - Muu: _____
-

Sinu vanus

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- Üle 65

Milline on sinu töötasu võrreldes kultuuritöötaja miinimumtasuga (1720 eurot bruto)?

- Madalam kui kultuuritöötaja miinimum
- Võrdne kultuuritöötaja miinimumtasuga
- Kõrgem kui kultuuritöötaja miinimumtasu

Kas sul on võimalik praegusel töökohal palgasummat läbi rääkida?

- Jah
  - Ei
  - Muu: _____
-

Millal sinu töötasu viimati tõusis?

- Tänavu, kokkuleppel otsese juhiga
  - Tänavu, sest kultuuritöötaja miinimumtasu tõusis
  - 1-3 aastat tagasi
  - 3-5 aastat tagasi
  - Ei mäletagi
  - Töötasu muutus töökoha vahetusega
  - Töötasu muutus seoses ametikõrgendusega ja/või uute ülesannete lisandumisega
  - Muu: _____
-

Kui töötasu ei ole tõusnud, mis on olnud põhjuseks?

- Ma ei ole palka juurde küsinud
  - Palgafondis ei ole palgatõusuks vahendeid
  - Minu töötasu on seotud kultuuritöötaja miinimumtasuga
  - Minu vahetu juht ei soovi palka tõsta
  - Muu: _____
-

Muud kommentaarid:
